

KRAJEVNA
SKUPNOST
LITIJA

Vztrajni
v snegu
in dežju

Na delavce komunalnega podjetja pogosto letijo očitki takšne in drugačne vrste. Težje pa se za te fante najde kakšna pohvalna beseda. No, da pa je tokrat čisto drugače pa kaže tudi ta slika. Posneli smo jo v decembru 1985, ko je na prostoru pred skladiščem gozdnega gospodarstva počila odtočna cev. Fantje niso čisto nič pomišljali. Blatni in mokri do kože so nekaj ur popravljali okvaro, ko je hlad lezel pod kožo tudi tistim, ki so delo opazovali pod dežnikom. Vsa pohvala velja tem fantom, ki so zdržali do konca!

J. S.
Foto: GO

Pomembne naloge
in odločitve
v letu 1986

Običajno smo prestopili prag novega leta 1986, leta, ki pomeni tudi prvo fazo v izvajanju srednjeročnega plana za obdobje 1986—1990. Na prvi pogled leto kot vsako, vendar z odgovornimi nalogami in odločitvami. Krajevne skupnosti se bodo odločale o uvedbi krajevnih samopriskupkov, v marcu bomo na odgovorne delegatske funkcije volili najbolj sposobne delovne ljudi in občane, na kongresih družbenopolitičnih organizacij bomo utrdili smeri socialističnega samoupravljanja, neposredno odločanje delavca o rezultatih dela ter zaostri odgovornost na vseh ravneh, kakor tudi pri izvajanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, v jeseni pa bodo izvedene tudi volitve v krajevno samoupravo. Omenjene naloge so le tiste, ki bodo v mnogočem vplivale na realizacijo planskih prizadevanj v obdobju 1986—1990, nadaljnji krepitvi položaja delavca, delegatskega sistema ter koncepta splošne ljudske obrambe in družbene samozščite. Sprotno bomo pozornost namenjali krepitvi gospodarstva, urejanju težav na področju družbenih dejavnosti ter izvajanju nalog pri urejanju bivalnega okolja. Po razveljavitvi IV. občinskega samopriskupka, s čimer je usahnil osrednji vir za dograditev osnovne šole na Dolah, realizacijo programa pri osnovni šoli na Rozmanovem trgu v Litiji in izvedbo srednjeročnih planov krajevnih skupnosti, so le-te pristopile k pripravi krajevnih samopriskupkov z osnovnim namenom, da za gradnjo prepotrebni komunalni naprave in družbenih objektov, ki izhajajo že iz programa razveljavljenega občinskega samopriskupka ter so vključene v srednjeročne plane krajevnih skupnosti, zagotovijo potrebna finančna sredstva. S tem bodo podane možnosti za navedeno urejanje bivalnega okolja in družbenega standarda. V decembru 1985 so izglasovali krajevne samopriskupke že v krajevnih skupnostih: Velika Štanga (90%), Jevnica (75%), Kresnice (66%), Sava (66%), Štangarske Poljane (66%) in Ribče (58%). V ostalih krajevnih skupnostih se pripravljajo na uvedbo samopriskupkov. V večini bodo referendum izvedli ob volitvah delegatov v skupščine družbenopolitične skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti.

Razprave o programu krajevnih samopriskupkov kažejo na pripravljenost delovnih ljudi in občanov, da za nadaljnji razvoj prispevajo tudi lastna sredstva in delo.

S tem lahko ugotovljamo, da posledice razveljavljenega občinskega samopriskupka ne bodo povsem bistveno vplivale na naš nadaljnji razvoj. Priznati pa moramo, da bodo težave pri realizaciji skupnega programa, vendar z organizirano akcijo in malo dobre volje je možno tudi dokončati program pri osnovni šoli Litija in dograditi šolo na Dolah.

Ob uspešno izglasovanih krajevnih samopriskupkih in pripravah na le-te v ostalih krajevnih skupnostih ugotovljamo, da dobiva program razveljavljenega IV. občinskega samopriskupka, ki je osrednji del programa krajevnih samopriskupkov, ponovno spontano podporo delovnih ljudi in občanov. Ob tem pa je naša enotna opredelitev za nadaljnji razvoj bivalnega okolja in dvig družbenega standarda.

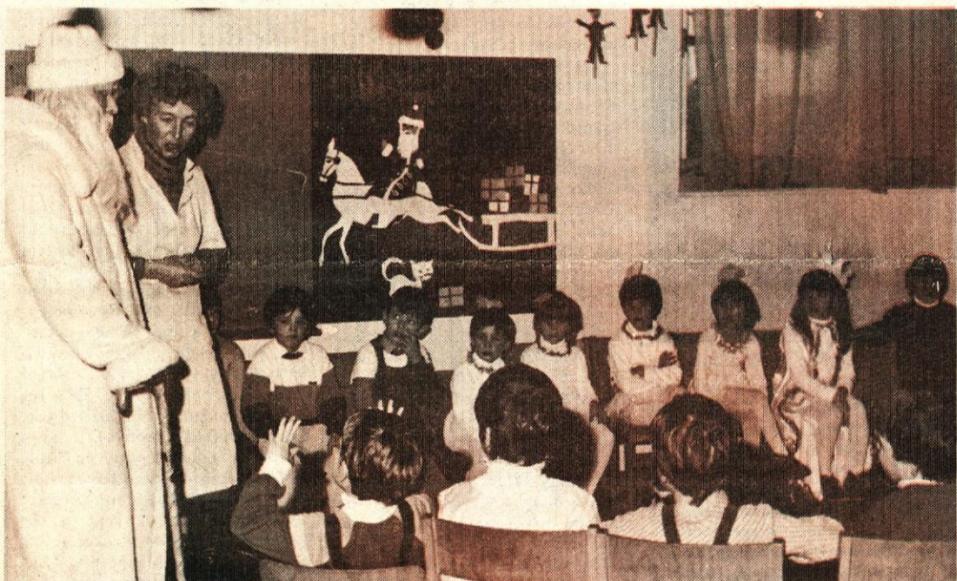
Nalog in obveznosti v letu 1986 je resnično dovolj. Od nas zahtevajo več dela, odgovornosti, enotnosti in prave akcije.

Slavko Rokavec

Seja
občinskega
sveta
ZSS Litija

V sredo, 25. 12. 1985, je bila v posebni sobi Kegljišča v Litiji seja občinskega sveta Zveze sindikatov Litija, kjer so poleg ostalih vprašanj spregovorili tudi o oceni občinskih zborov osnovnih organizacij Zveze sindikatov v občini Litija in poslušali poročila o poteku aktivnosti v pripravah na 11. kongres Zveze sindikatov Slovenije v občini Litija.

J. S.

Prijetno se je pogovarjati z dedkom Mrzom, če ne gre drugače, mu lahko pokažeš, koliko si star, tudi z rokami. (Foto: Zofka)

Za nami je novoletno
rajanje — v goro pod
Triglavom se je odpeljal
tudi dedek Mraz

Dnevi pred novim letom so ponavadi polni nekega skrivnostnega nemira. To je čas, ko se pripravljamo na tisto čudovito, dolgo pričakovano najdaljšo in najbolj noro noč v letu, hkrati pa je to tudi čas, ko se v zraku lovijo prve snežinke in otroci tako neučakano pričakujejo dedka Mrza. Ulice so v tistih dneh okrašene z balončki, trakovi in raznobarnimi žarnicami, marsikje se postavijo na ulice tudi stojnice in začne se nepopisna gneča, smeh veselje, čestitke...

In kako je bilo v teh dneh v naši občini in v sami Litiji? Na kratko naj povemo, da je bil tudi letos dedek Mraz kar priden. Popeljal se je v marsikatero KS, tovarno, šolo, vrtec, kjer je razveselil najmlajše.

V Litiji se je s svojim spremstvom popeljal izpred dvorane na Stavbah do trgovine Centromerkur, kjer je bilo 21. decembra na moč živahno. Tu je odmevala otroška glasba, plesale so plesne skupine, vrtele so se risanke in celo lutkovne igrice se je dalo na ta dan videti. Prava paša za vedno zvedave otroške oči in ušesa. »Dedek Mraz, pridi kmalu spet med nas,« so zapeli malčki, ko se je odpeljal. In dedek Mraz jim je obljubil, da ob letu spet pride, in pomahal z roko.

J. S.

Traktoristi

Tudi letos organiziramo tečaj za varno delo s traktorjem in traktorjskimi priključki, kar je pogoj za opravljanje izpita za vožnjo traktorja.

Tečaj bo predvidoma 18. 2. 1986 in bo trajal 4 dni, vključno s preizkusom znanja.

Cena tečaja z literaturo je 3500.- din. Prijavite se lahko na oddelku za notranje zadeve najkasneje do 7. 2. 1986.

ODDELEK ZA NOTRANJE ZADEVE

Ob dnevu JLA in občinskem prazniku

Ob dnevu JLA so litijski teritorialci in člani ZRVS 20. decembra 1985 priredili v osnovni šoli Lojze Hostnik-Jovo v Gabrovki proslavo, katere so se udeležili tudi borci

II. Štajerskega bataljona in narodni heroj Jože Borštnar (foto: Zofka). Več o prireditvah ob občinskem prazniku in dnevu JLA preberite na 3. strani.

Kolektiv raste iz sebe

6. januarja 1986 so v prostorih Skupščine SR Slovenije podelili petim poslovnim delavcem nagrade Borisa Kraigherja, ki jih je letos že osemnajstič podelila Gospodarska zbornica za izjemne dosežke trajnejšega pomena v gospodarstvu.

Tovariš Jože Mirtič je to nagrado dobil za 22-letno uspešno vodenje Predilnice, za njeno vsestransko rast in razvoj.

Ob prejemu tega velikega priznanja smo ga z novinarsko beležnico obiskali, da bi nekoliko boljše spoznali njegovo življenje in delo. Prijeten sogovornik je tovariš Mirtič. Urejen, v izjavah odmerjen, v razmišljanjih analitičen in dosleden. Pravzaprav celoten ambient odseva to njegovo usmerjenost. Nič odvečnega bahavega, vse pa na svojem mestu.

Ko naju tajnica postreže s kavico in čajem, steče pogovor. Še prej mu seveda v imenu naših bralcev izrazim tudi naše iskrene čestitke, potem pa začneva s kramljanjem. Najprej ga povprašam za občutke, ki so ga prevevali, ko je prevzemal to visoko priznanje. Nasmehne se mi in mi pravi, da so bili to na moč prijetni občutki, saj nagrada ne pomeni priznanja samo njemu, ampak vsem generacijam predilcev, ki so ustva-

posebno spoštovanje do dela. Kult dela bi rekli. Ko razmišlja o tem, pripomi, da se danes vse premalo ceni delo. Vse od šole naprej se premalo govori o delu, ne daje se mu tista vrednost, ki mu gre.

Ko ga pobaram o njegovi nadaljnji življenjski poti, mi zaupa, da se je po osnovni šoli in gimnaziju vpisal na kranjsko tekstilno in se potem zaposlil v Grosupljem. Kar kmalu so mu zaupali odgovorne naloge, ki jih je z veliko mero zagnanosti sprejel. Spominja se, da je ves mesec hodil na delo z vročino, toda odnehal ni. Kar mu je bilo naloženo, je opravil, in to je prijetna zavest. Tudi danes on zaupa mladim, verjame v njihove sposobnosti, zato meni, da jim je treba dati možnost, da se preizkusijo. No, sam je bil izredno aktiven že v kranjski šoli, saj je bil predsednik mladine, brigadir petih zveznih brigad, ukvarjal se je s športom, še posebej z gimnastiko. Leta 1948 je bil najmlajši član vesokolskega zleta v Pragi. Šegavo se nasmehne, ko pripoveduje, kako bi ga zaradi majhne rasti in teže skoraj poslali domov, kako mu je šlo na jok in so se vsi tovariši potrudili, da bi mu z raznimi približki pomagali na tehnicni. V teh kranjskih letih je tudi sodeloval pri ustanovitvi mladinskega gledališča. Sodeloval je s Herbertom Grünom, Erženom in drugimi. Res prijetni spomini!

Potem se vrneva na njegovo poklicno pot. Po osnovni družinici, službovanju v Zagorju (tu se mu je rodila hčerka Tatjana) je prišel leta 1962 za direktorja v Predilnico Litija (v Litiji se mu je rodil sin Matjaž). Bil je eden najmlajših direktorjev, zagnan in ambiciozen. Kaj hitro je našel stik z delovnimi ljudmi, predvsem pa še s starimi partizani, ki so takrat opravljali v tovarni pomembne dolžnosti. Tako se je tovarna vzpe-

njala kvišku, da je danes kaj videti. O ja, bile so tudi bitke za to, kar imajo danes. Ničesar ni bilo podarjenega. Zase meni, da je vedno storil tisto, kar je moral storiti in da bi bil prav nesrečen, če ne bi družbi dajal, kar od njega pričakuje. Letos praznuje Predilnica 100-letnico. Prijeto je biti v kolektivu s tako tradicijo. Slavijo jo v letu, ki bo samo po sebi v marsičem prelomno, sami pa so ekonomsko dokaj trdni. Zaključujejo investicijo v višini 210

milijard, kar je tudi zgovoren podatek o moči tega kolektiva.

Ko se pogovor počasi preveša v drugo polovico, vedno bolj govoriva o njem kot človeku, o njegovem angažmaju v jugoslovanskem prostoru, v tekstilni industriji, ki ji tovariš Jože tako vneto služi. Z gotovostjo lahko zapišemo, da se ji je predal z dušo in srcem. O tem pričajo številna priznanja, ki jih je dobil, o tem govorijo tudi čestitke z vseh koncev Jugoslavije ob podelitvi Kraigherjeve nagrade. Ampak tovariš Mirtič ni človek, ki bi se prevzel, od vsem tem ostaja človeško skromen.

In kaj dela, kadar ni direktor? Obraz mu spreleti neka čudna zamaknenost. Moral bi takoj ugotoviti, da je to kajpada njegov lov. Ko se sreča z divjadjo, pravi, nastopi trenutek popolne pozabe. To je res nekaj nenavadnega. Je mar to tisti elementarni stik z naravo, ki je danes še bolj kot kdajkoli potreben človeku? Rad tudi smuča in teče. Sploh, pravi, da se rad zavestno napreza.

Ob razumevanju ženi je še posebej ponosen na otroka, ki sta dosegla svoj cilj in se zaposlila. Veseli ga, da nista nikoli imela občutka,

da sta otroka direktorja. Bilo bi jima bolj v škodo kot v korist, če bi se kaj takega zgodilo, pravi.

Novo življenje je prineslo v družino tudi radosten dogodek. Dobili so vnučko Nino, ki ga osrečuje. Ko govoriva o teh rečeh, vidim, da je nekako ves preroben, na obrazu se mu pojavi milina, ki jo kot dedek najbrž v polni meri poklanja vnučki. Pomislim, da je pravzaprav srečen človek. Posloven, uspešen, družinski, čeprav je časa vedno malo.

Ko se poslavljam, v stisku roke čutim vso njegovo odločnost in se zavem, da tiste njegove besede o odgovornosti za več kot tisoč članski kolektiv niso fraza, pač pa globoko spoznanje. »Pa srečno, tovariš direktor,« rečem, ko se mi odpirajo vhodna vrata in mi v obraz zapiha oster januarski veter. Iz velikega skladišča vozijo bale bombaža v novo stavbo predilnice, kjer hrume stroji in pojejo pesem dela. Uspešno in zanosno!

Jože Sevljak
Foto: GO

10. KONGRES ZKS
Centralni komite Zveze komunistov Slovenije

V sredo, 15. januarja 1986, so se v sejni sobi DPO ob 16. uri zbrali člani OK ZKS Litija na svoji 26. seji in se v štiri ure trajajočem delovnem pogovoru lotili vrste vprašanj, povezanih s pripravo na programsko-volilno konferenco in ostalo problematiko, ki se pojavlja v naši občini. Seje so se udeležili tudi predstavniki ostalih družbenopolitičnih organizacij, gostje in novinarji.

Po pregledu zapisnika zadnje seje so najprej sprejeli predlog za nove člane OK, predlog za predsednika OK, člane statutarne in nadzorne komisije, predlagali so tovariše za tovariško razsodišče in delegate za 10. kongres ZKS. Sprejet je bil tudi predlog za člane predsedstva OK ZKS Litija in člane komisij.

Poleg obravnave finančnega načrta OK ZKS Litija za leto 1986 je bila ena pomembnejših točk tudi obravnava analize ekonomskih razmer občinske zdravstvene skupnosti. Uvod v analizo je podal predsednik skupnosti, potem pa se je odvijala zanimiva razprava. Iz ocene je razvidno, da so stroški zdravstvenega varstva v naši občini izredno visoki in da najbrž v tem prednjačimo tudi v republiki. Imamo lep in moderen zdravstveni dom, dobro zdravstveno službo, vprašanje pa je, če smo tej dejavnosti odrezali dovolj velik kos iz naše skupne pogače oziroma če smo sposobni vzdrževati tak zdravstveni standard. Posebna okrogla miza, ki jo bodo organizirali v kratkem, naj bi skušala poiskati strokovne rešitve, delovni ljudje in občani naše občine pa naj bi se v široki javni razpravi opredelili za najboljšo rešitev. Stanje je sedaj tako, da se primanjkljaj zdravstvene skupnosti iz leta v leto veča.

Člani komiteja so nato poslušali še informacijo o oceni razmer v občini Litija, ki jo je podalo predsedstvo OK ZKS Litija.

V bogati in poglobljeni razpravi so analizirali in osvetljevali razmere, ki so se v zadnjem času v občini poslabšale. Resen gospodarski položaj je prav gotovo eden od osnovnih vzrokov za povečanje napetosti, razveljavljeni IV. samoprispevek pa je po mnenju članov OK sodu še izbil dno. Prav gotovo pa niso med vzroki na zadnjem mestu odnosi, ki jih posamezniki v DPO skušajo uveljavljati pri delu in vsakodnevnem komuniciranju in presegajo vsakršno mero dovoljenja. In prav ti človeški odnosi, so ugotavljali člani komiteja, so osnovni pogoj za kakršnokoli ustvarjalno delo, sožitje in uspeh in vrlino, ki naj bi krasile vsakega komunisto.

Marsikaj se govori o razmerah v Litiji. Pojavljajo se različne interpretacije, včasih tudi zlonamerna natolcevanja. Tudi članki, ki so se pojavljali v Mladosti, Mladini pa tudi nekateri zaključki v Delu, niso prispevali k razčiščenju razmer, pač pa so zadeve še bolj dramaturgizirali in pogrevali. Mar ni mesto razčiščevanja v občini, v družbenopolitičnih organizacijah, so menili člani OK ZKS. In dalje, komu koristi, da se toliko ukvarjamo s samim seboj. Življenje pa teče dalje in vsak dan prinaša s seboj nove in nove probleme, ki jih je treba sproti reševati?

Člani OK ZKS Litija so tako oceno razmer v občini podprli, s svojo kritično mislijo so nekatere stvari postavili na pravo mesto, dogovorili pa so se tudi za konkretne akcije v prihodnje. Saj bo le tako moč hitreje in pogumneje naprej, kar je prav gotovo želja nas vseh.

J. S.

Ob pripravah na 12. kongres ZSMS

Da beseda ne bo delikt

Tako so mladi zapisali v uvodu svojih kongresnih dokumentov. Leto 1986 bo namreč kongresno in vodstva DPO namenijo tem dogodkom še poseben pomen, saj naj bi ti skupi pomenili tudi vsebinsko prelomnico v delovanju. Tudi mladinska organizacija daje svojem kongresu, ki bo v začetku aprila v Krškem, precejšen poudarek.

Čas priprav na 12. kongres označuje ekonomska kriza, znotraj katere se v družbi zavedamo tudi njenih političnih razsežnosti. Hkrati gre za čas, ko dialektika stvarnosti, ki ne priznava ovinkarjenj, postavlja na dnevni red vprašanja potrebnosti, sedanjosti in prihodnosti. Nekateri stare resnice spričo novih dejstev, spremenjenih okoliščin ter razmerja sil zahtevajo ponovno in demokratično preverjanje. Staro je v marsikateri točki svojo napredno vlogo že zdavnaj odigralo in se sooča z novim, drugačnim, ki se spričo svoje raznolike vsebine in potrebe po različnih načinih izražanja ne more in ne da označiti s preživelimi kategorijami oziroma se ne more udeležati v praksi s klasičnimi modeli organiziranja.

»V takšni situaciji sta teoretski koncept in programska osnova 11. kongresa dolgoročni programsko-analitični temelj angažiranja in dela mladinske organizacije. Obenem je treba zaradi kvalitete, ki se kaže v točnem predvidevanju družbenega razvoja socialistične samoupravne družbe, socialnih bojov ter razrede

Preveriti odnos do jedrske energije

V okviru tega je izrednega pomena naš odnos do nuklearne energije. Kajti, če smo ob gradnji jedrske elektrarne v Krškem in prednjo govorili o jedrski energiji kot o kroni industrijskega razvoja ter kot o pomembnem prispevku k varstvu okolja in pri tem zatrjevali, da ne poznamo ekološko čistejšega in cenejšega pridobivanja električne energije, potem moramo danes ob napovedi gradnje štirih novih jedrskih elektrarn v Jugoslaviji ponovno preveriti vse te optimistične navedbe. Zato v Zvezi socialistične mladine Slovenije zahtevamo, da se v SR Sloveniji in SFR Jugoslaviji še enkrat javno, argumentirano ter na osnovi najširše demokratične razprave preveri naš odnos do jedrske energije.

(Iz osnutka Dokumentov za 12. kongres ZSMS)

je mišljeno uveljavljanje znanja in novih ter sposobnih ljudi v združenem delu in družbeni nadgradnji, iz česar izhaja tudi zahteva, da družba nameni bistveno večji del ustvarjenega dohodka za izobraževanje oziroma usposabljanje kadrov. Investicijska vlaganja je treba usmeriti zlasti v sodobne, razvojno, tehnološko in izvozno intenzivne industrije, pri katerih je potrebno pou-

konkretnih vprašanjih, problemih in razmerah mladih ljudi v osnovnih organizacijah in družbi nasploh. Na ta način se bodo mladi v javni razpravi lahko lotili analize dejanskih razmer in protislovij, hkrati s tem pa oblikovali odnos do konkretnih gradiv.

Dosedanje izkušnje kažejo, da je treba mlade ljudi aktivirati za razpravo tudi drugače, s publicistično dejavnostjo, preko različnih posvetov, okroglih miz, študijskih sestankov, dela marksističnih krožkov itd. Tu se lahko izpostavlja posamezni problemi, ki zadevajo mlade ljudi in širše družbene razmere.

V Litiji je za mlade predkongresno obdobje priložnost, da ocenijo, kaj se je v bistvu spremenilo po široki javni razpravi o položaju mlade generacije, zanesljivo se bodo aktivno vključili v razpravo o kritični analizi našega političnega sistema, načrtujejo velike premike na področju mladinskega prostovoljnega dela, organiziranja interesnih dejavnosti za mlade ter redno vključevanje v reševanje vseh odprtih vprašanj, ki nastajajo v posameznih okoljih občine.

RUDI BREGAR

Odpiranje novih delovnih mest

Rešitev vprašanja odpiranja novih, kvalitetnih delovnih mest, ki bodo zagotavljala višji nivo kvalitete življenja ter vlaganja v izobraževalni družbeni podsystem, vidimo najprej v načrtovanju globalnega družbenega razvoja, ki pa mora temeljiti na odločnem boju za revolucioniranje materialnih možnosti in produkcijskih odnosov v vsaki celici združenega dela posebej.

(Iz osnutka Dokumentov za 12. kongres ZSMS)

Manj, toda bolje delati

Uspehi prve faze gospodarske stabilizacije so predvsem rezultat gola, fizičnega povečanja izkoriščanja delovne sile, ki se skriva za parolo »BOLJE IN VEČ DELATI«. Manj pa je to uspeh kvalitetnejšega gospodarjenja z družbenim kapitalom, boljše organizacije in ekonomske racionalizacije proizvodnje, kar lahko izrazimo s parolo »MANJ, TODA BOLJE DELATI«.

(Iz osnutka Dokumentov za 12. kongres ZSMS)

polarizacije znotraj nje, nujno dodatno konkretizirati zapisano, zlasti pa sta potrebna analiza in samokritičen pristop na vse točkah, kjer je zapisano ostalo le na papirju, kjer ideološko odstopa od zgodovinskega in kjer dejstva nasprotujejo teoriji,« menita Borut Šuklje in Željko Cigler, člana predsedstva RK ZSMS.

Osnutek dokumentov je vendarle tudi že vsebinska opredelitev za nadaljnje delo v mladinski organizaciji. Vsebinsko so pomembna vsa vprašanja, ki jih obravnavajo v dokumentih. Omenimo le nekatere. Prestrukturiranje in posodobitev materialne baze gospodarstva, kar je materialna podlaga nadaljnega razvoja socialističnega samoupravljanja, s tem pa tudi perspektive te in vseh prihodnjih generacij. S tem

dariti naše ekonomske možnosti ter družbeno in ekološko primernost. Znotraj tega je treba dati bistveno večji poudarek razvoju male industrije.

Tudi v Litiji so se v okviru OK ZSMS dogovorili, da so dokumenti le osnova za javno razpravo, da pa mora biti le-ta organizirana o

Priveditve ob dnevu JLA in občinskem prazniku

Ob dnevu JLA so litijski teritorialci in člani ZRVS 20. decembra 1985 organizirali v OŠ »Lojze Hostnik — Jovo« Gabrovka proslavo, na kateri so v kulturnem programu sodelovali prijazni domačini. Na proslavi so podelili tudi priznanja in prebrali napredovanja starešin in vojakov.

Ob občinskem prazniku 24. decembru pa je bila v dvorani na Stavbah svečana akademija, kjer so v recitalu Mogočna reka bodočnosti sodelovali MPZ Lipa in učenci Glasbene šole Litija. Ob tej priliki je

predsednik SO Litija tovariš Branko Pintar podelil občinska priznanja.

Občinsko priznanje za leto 1985 sta prejela tovariš Bojan Mihelič iz Gabrovke in Matična knjižnica Litija, listine o priznanju pa: Jože Kovič iz Kresnic, Janez Lukač s Polšnika, Alojz Celestina z Dol, Jani Jerant iz Jevnice, razvojni oddelek Usnarne Šmartno in enota JLA iz VP 5312 Vrhnika.

J. S.

Jožica Konjar, vodja MK Litija sprejema Občinsko priznanje za leto 1985 (Foto: Zofka)

V kulturnem programu so sodelovali MPZ Lipa in učenci GS Litija (foto: Zofka)

Od Trubarja pa do slovenskega pesnjenja iz slatenskega rokopisa

Leto 1986 naj bo Trubarjevo leto, so sklenili slovenski literarni zgodovinarji in drugi, ker bo letos štiristoletnica njegove smrti.

Letnica 1550 pomeni tiskanje prve slovenske knjige, Trubarjevega Katekizma; leta 1564 je izšla še njegova Slovenska cerkovna ordnina; leta 1584 je J. Dalmatin izdal prvi celotni slovenski prevod Biblije, istega leta še Bohorič prvo slovensko slovnico (Articulae horulae) in malo pozneje, leta 1592, priseljeni Nemeč Megiser nemško — latinsko — slovensko — italijanski slovar.

To so prvi koraki slovenske pisane oziroma tiskane besede (verske in jezikovne) in tudi prvi skoraj nezavedni pričetki moderne politične kulture z versko, narodno in socialno funkcijo.

Do Vodnika in Prešerna je bilo še zelo daleč! In še nekaj, slovenski literarni zgodovini je bil vse do nedavnega najbolj neznan, nepoznan in mračen čas od konca XVII. pa do polovice XVIII. stoletja.

Sedaj pa naj za Litijsko kulturno območje in za litijske občane »odkrijemo slovensko Ameriko«, čeprav jo je za slovensko javnost odkril že pred trinajstimi leti časopis »Jezik in slovstvo« (JiS — julij 1973) s tremi strokovnimi prispevki oziroma razpravami.

Sistematično delo slovenskih arhivarjev je namreč pred poldrugim desetletjem odkrilo nekaj najdb, ki so zapolnile vrzeli v znanju naše lite-

rarne zgodovine o najmanj znani dobi pred 250 leti. Med njimi sta tudi dve posvetni pesmi iz takomimeno-vane slovsvene baročne dobe, zapisi v urbarju graščine SLATNA pri Šmartnem. Po strokovnih ugotovitvah je prvo pesem zapisal na prazne liste urbarja leta 1712 tedanji slatenski oskrbnik Franc Jožef Jankovič, drugo pesem iz leta 1715 do 1716 pa neznan graščinski uradnik na Slatni. Jankovič je v tem urbarju zapisal tudi nekaj družinskih beležk, osnutkov pisem in eno nemško pesem.

Novo odkrite slovenske posvetne pesnitve iz slatenskega rokopisa sodijo torej ravno v dolgo časa nepoznani, slovsstveno »gluhi« čas (prof. J. Koruza).

V spredaj navedeni številki JiS sta obe pesmi dovolj široko opisani in strokovno obravnavani, tako da naj tu omenim le še oba »naslova« ali začetka pesmi v približno današnji pisavi. Prva je »Ena lepa pesem od enega pijanega moža in žene«, druga pa »Jaz uboga revna sirota«.

Vidimo torej, da je za Valvasorjem z bližnjega Bogenšperka ostalo po gradovih in graščinah tedanje šmarsko-litijske okolice še vedno dosti humanističnega kulturnega vpliva in jezikovnega sožitja brez političnega germanizatorstva ter da je bil še v začetkih XVIII. stoletja vsaj pri nekaterih kranjskih fevdalcih občevalni (vsakdanji) jezik slovenski.

Za zaključek naj izrazim predlog in upanje, da si bodo Šmarčani in Litijski priskrbeli potrebno število JiS iz leta 1973 oziroma ustrezne fotokopije za višje razrede osemletk in za svoje slaviste ter tako seznanili učence tudi z lokalno slovsstveno in jezikovno zgodovino, ki je v tem primeru tudi splošno slovenska.

Istočasno naj bo ta članek malce zamudniški prispevek k lanski častitljivi stoletnici Slovenskega čitalniškega društva iz Litije.

Vinko Damjan

Matična knjižnica nosi poslej ime po dramatikumu dr. Slavku Grumu

V četrtek, 26. decembra 1985, je bila v sejni sobi SO Litija posebna slovesnost. Tega dne so namreč poimenovali Matično knjižnico Litija, ki dela v okviru Zavoda za izobraževanje in kulturo, v Matično knjižnico »Dr. Slavko Grum«.

Sklep o tem poimenovanju je na predlog delavcev ZIK sprejela sku-

pščina KS Litija, soglasje pa so dali vsi trije zbori občinske skupščine.

Na prireditvi so podelili priznanja najzvestejšim bralcem in delavcem knjižnice, ki so s svojim dolgoletnim delom prispevali k rasti te ustanove. Igralka MGL Majda Grbac je prebrala dve črtici znanega dramatika, kitaristi OŠ »Franc Rozman-Stane« Šmartno pa so pod

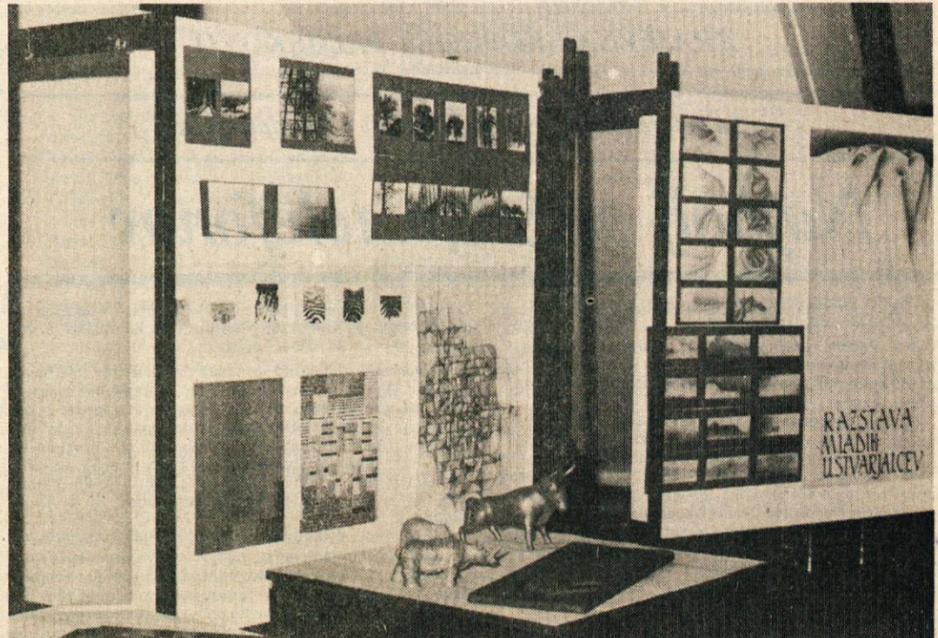
vodstvom tov. Zajca zaigrali venček domačih. Delagacija kulturnih delavcev je na pisateljevo rojstno hišo odnesla spominski venec.

V avli SO pa so ta dan odprli tudi razstavo mladih ustvarjalcev.

J. S.

Ivan Godec, predsednik Skupščine Kulturne skupnosti Litija je imel na slovesnosti slavnostni govor (Foto: Zofka)

Mladi so pripravili v avli SO zanimivo razstavo likovnih izdelkov (Foto: Zofka)

KRAJEVNA SKUPNOST JEVNICA

Izglasovali krajevni samoprisepek

Po razveljavitvi IV. občinskega samoprisepeka je bilo na programsko-volilni konferenci KO SZDL Jevnica sprejeto stališče, da je možno realizirati srednjeročni plan KS Jevnica le na podlagi uvedbe krajevnega samoprisepeka.

Po javni razpravi, kjer je program IV. krajevnega samoprisepeka dobil popolno podporo, je bil 15. decembra 1985 izveden referendum za uvedbo krajevnega samoprisepeka. Za uvedbo krajevnega samoprisepeka je glasovalo 75% glasovalnih upravičencev. Na podlagi sklepa o uvedbi samoprisepeka bodo zavezanci, ki imajo stalno bivališče na območju krajevnih skupnosti Jevnica, plačevali krajevni samoprisepek od 1. 1. 1987 do 31. 12. 1990 in sicer:

- po stopnji 2% od neto OD iz delovnega razmerja, vključno z nagradami, dopolnilnim delom in delom na domu.
- po stopnji 2% občani, ki imajo dohodek od obrti, drugih gospodarskih dejavnosti in intelektualnih storitev od davčnih osnov.
- po stopnji 4% delovni ljudje in občani od katastrskega dohodka iz kmetijske dejavnosti.
- po stopnji 2% osebni, invalidski in družinski upokojeanci.

Krajevni samoprisepek bodo plačevali tudi lastniki nepremičnin na območju krajevnih skupnosti Jevnica

(stanovanjska hiša, počitniška hišica in zemljišče za gradnjo počitniške hišice), ki nimajo stalnega bivališča na območju KS Jevnica, letno v višini 20% od povprečnega mesečnega neto OD v SR Sloveniji v preteklem letu.

Sredstvi samoprisepeka bodo sofinancirali ureditev asfaltne ceste po Jevniški dolini, rekonstrukcijo ceste Jevnica—Slapnica, ureditev varnostnih ograj ob lokalnih cestah, razširitev in obnovo mostov čez Jevniščico, rekonstrukcijo ceste Jevnica — Golišče — Kresniški vrh in Jevnica — Mala noga, ureditev cestnišča krajevnih cest po naseljih Jevnica in Kresniške Poljane, sanacijo peš poti Jevnica — Kresniške Poljane, izgradnjo vodovodnega rezervoarja na lokalnem vodovodu, gradnjo vodovoda v naselju Golišče, obnovo elektro omrežja, razširitev javne razsvetljave, izgradnjo mrliške vežice na pokopališču Kresnice, gradnjo rokometno-košarkarskega igrišča, ureditev prostorov KS Jevnica v zadržnem domu, nabavo motorne črpalke, izgradnjo miniaturnega TV pretvornika in izdelavo idejne zasnove ureditve kanalizacije v naseljih Jevnica in Kresniške Poljane.

Izglasovanje krajevnega samoprisepeka je ponovni dokaz, da delovni ljudje in občani KS Jevnica želijo urejeno bivalno okolje.

Slavko Rokavec

KRAJEVNA SKUPNOST JABLANIŠKA DOLINA

Razpisujemo II. krajevni samoprisepek

Na podlagi razprav o uvedbi krajevnega samoprisepeka v naši krajevni skupnosti na zborih občanov na Bregu, v Jablanici in Bukovici — je skupščina krajevnih skupnosti Jablaniška dolina sprejela sklep o razpisu drugega krajevnega samoprisepeka, ki bo v nedeljo, 2. 2. 1986, na naslednjih voliščih:

- gasilski dom Breg (za vasi Breg in Tenetiše).
- gasilski dom Jablanica (za vasi Gradiške Laze, Spodnja in Zgornja Jablanica, Jablaniški potok, Selšek in Cerovica).
- Gradišče — pri Lojzetu Zamanu (za vasi Gradišče).
- Jablaniške Laze — pri Jožetu Zamanu (za vasi Jablaniške Laze in Bukovica)

Krajani se bomo odločali o uvedbi krajevnega samoprisepeka zato, da s skupnimi močmi razrešimo probleme, ki nas najbolj tarejo v vsakodnevem življenju.

Tako smo se na zboru v Jablanici odločili za sofinanciranje asfaltiranja ceste Gradiške Laze — Zgornja Jablanica, na Bregu za sofinanciranje kanalizacije in v Bukovici za rekonstrukcijo ceste do Jablaniških Laz. Seveda so to naloge, ki jih obsega program krajevnega samoprisepeka. Tako bomo s pomočjo virov, kot so: Območna vodna skupnost Ljubljana — Sava, Samoupravna komunalna skupnost Litija, Samoupravna skupnost za ceste, Skupščina občine Litija in organizacije združenega dela zagotovili boljšo oskrbo z vodo, uredili ceste, prostore v gasilskih domovih, s pomočjo SIS za PTT Ljubljana pa razširili telefonsko omrežje v vseh, kjer še ni tega omrežja. O naštetih nalogah smo se skupno dogovorili s predstavniki vseh sosesk v krajevni skupnosti. Po izračunih bomo s samoprisepkom zbrali v petih letih 24.000.000.- din od skupaj potrebnih 90.000.000.- din. Manjkajoča sreds-

tva, 65.700.000.- din, so zagotovljena iz že prej naštetih virov.

Krajevni samoprisepek bodo plačevali zavezanci, ki imajo stalno bivališče na območju krajevnih skupnosti Jablaniška dolina:

- po stopnji 2% od neto OD iz delovnega razmerja, vključno z nagradami, dopolnilnim delom in delom na domu, po stopnji 2% občani, ki imajo dohodek od obrti, drugih gospodarskih dejavnosti in intelektualnih storitev od davčnih osnov.
- po stopnji 4% delovni ljudje in občani od katastrskega dohodka iz kmetijske dejavnosti.
- po stopnji 2% starostni, invalidski in družinski upokojeanci od pokojnin.

Enako velja za delovne ljudi in občane, ki bodo v obdobju plačevanja krajevnega samoprisepeka pridobili nepremičnine na območju krajevnih skupnosti Jablaniška dolina.

Krajevni samoprisepek bodo plačevali tudi lastniki nepremičnin na območju krajevnih skupnosti Jablaniška dolina, ki nimajo stalnega bivališča na tem območju, letno v višini 20% od povprečnega mesečnega neto OD v SR Sloveniji v preteklem letu. Enako velja za delovne ljudi in občane, ki bodo v obdobju plačevanja krajevnega samoprisepeka pridobili nepremičnine na območju te krajevnih skupnosti.

Plačevanja krajevnega samoprisepeka bodo oproščeni krajani, ki

prejemajo socialnovarstvene pomoči, invalidnino, pokojnino, ki ne presega zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, starostno pokojnino, priznano po starostnem zavarovanju kmetov, štipendije in nagrade za delovno prakso ter delavci, katerih OD ne presega najnižjega zneska OD, ki zagotavlja materialno in socialno varnost delavca, določenega z zakonom.

S samoprisepkom zbrana sredstva bodo porabljena v skladu s programom, v katerem je predvidena poraba sorazmerno z zbranimi sredstvi posameznih sosesk.

Ob uspešnem izglasovanju referendumsko bomo s pomočjo Cestne skupnosti lahko pričeli z deli pri nadaljnji modernizaciji in asfaltiranju ceste Gradiške Laze — Zgornja Jablanica že letos spomladi.

Prav tako so v Samoupravni komunalni skupnosti Litija v finančnem načrtu za leto 1986 že predvidena sredstva za sofinanciranje prve etape kanalizacije Breg — Tenetiše. Za izgradnjo ceste Selšek — Jablaniške Laze bomo pričeli s postopkom za pridobitev dokumentacije, tako nato pa pristopili h gradbenim delom.

Z vašo pravilno odločitvijo na voliščih pričakujemo, da bomo našete naloge uresničili tako, kot smo si jih zažrtali in dokazali, da skupaj lahko veliko naredimo, če to zares hočemo.

Predsednik skupščine KS Franc Možina ml.

Razdelitev sredstev, zbranih iz samoprisepkov, bo naslednja:

1. Asfaltiranje ceste Gradiške Laze — Zg. Jablanica	6.000.000.- din
2. Kanalizacija Breg, Tenetiše	3.000.000.- din
3. Cesta Cerovica—Bukovica	1.500.000.- din
4. Vodooskrba v celotni KS	5.000.000.- din
5. Napeljava telefonskega omrežja	2.000.000.- din
6. Ureditev vaških poti	4.800.000.- din
7. Adaptacija gasilskih domov	2.000.000.- din
Skupaj	24.300.000.- din

KRAJEVNA SKUPNOST PRIMSKOVO

Na referendumu se bodo odločali o samoprisepku

Najbolj si želijo telefonov

Po s sklepom Ustavnega sodišča SRS o razveljavitvi občinskega samoprisepeka, po programu katerega naj bi za razširitev kabelskega telefonskega omrežja, dograditev krajevnega vodovoda in gasilskega doma v Sobračah zbrali nekaj več kot 6 milijonov din, so tudi na Primskovem ostali brez tega denarja.

V začetku decembra so na seji sveta KS Primskovo, razširjeni s predstavniki DPO, dali pobudo za uvedbo I. krajevnega samoprisepeka, pripravili osnutek programa ter ga vsem krajanom poslali v obravnavo. Ko so na zborih občanov obravnavali osnutek programa, je bilo največ vprašanj glede razširitve telefonskega omrežja. Telefoni nam obljubljajo pa že več let ničesar, so menili nekateri. Vendar pa so na zborih delovni ljudje in občani program podprli, zato je skupščina krajevnih skupnosti 4. januarja letos potrdila program in sprejela sklep o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprisepeka.

Zdaj pa se povrnimo nekaj let nazaj. Spomnimo se, da so leta 1972 na Primskovem dobili novo osnovno šolo, ki je bila zgrajena s sredstvi takratnega občinskega samoprisepeka. Verjetno je bila prav tedaj tista prelomnica, da se je začel

la kasneje krajevna skupnost hitreje razvijati. V zadnjih letih so bogatejši za precej pridobitev in kar težko je vse naštet.

Pa vendarle omenimo le nekatere: razširitev telefonske centrale, ki bo v naslednjih letih omogočila razširitev telefonskega omrežja, uvedba delavske avtobusne proge med Primskovim in Litijo, ureditev pokopališča, pridobitev oziroma preureditev učilnic v osnovni šoli za najrazličnejše prireditve, gradnja gasilskega doma v Sobračah, gradnja vodovoda in še bi lahko naštevali. Čeprav včasih majhne reči, ki pa so vendarle velika pridobitev za krajevno skupnost.

Ob tem pa se Primskovljani zavedajo, da so bila za vse to potrebna ogromna denarna sredstva in da so poleg lastnih sredstev in vloženega prostovoljnega dela dobili precejšnjo družbeno sredstva (npr. pri gradnji vodovoda) in zato jim verjetno tudi v prihodnje ne bo težko dati denarja, s katerim bodo pripomogli k hitrejšemu razvoju krajevnih skupnosti in s tem zanesljivo tudi k boljšemu socialno-ekonomskemu položaju prebivalcev.

RUDI BREGAR

Po programu I. krajevnega samoprisepeka, ki ga je sprejela skupščina Krajevnih skupnosti Primskovo in za katerega se bodo delovni ljudje in občani odločali v nedeljo, 26. januarja, med 6. in 19. uro na glasovalnih mestih v osnovni šoli in gasilskem domu, naj bi v naslednjih letih po stopnji 2% zbrali blizu 10 milijonov din. Sredstva naj bi porabili za dograditev krajevnega vodovoda, razširitev krajevnega kabelskega telefonskega omrežja, ureditev javne razsvetljave v krajevni skupnosti in dograditev gasilskega doma v Sobračah.

Zbora občanov soseske Primskovo se je udeležilo preko 70 delovnih ljudi in občanov (foto: Rudi Bregar)

KRAJEVNA SKUPNOST DOLE

Šolski avtobus je že star

Prvi avtobus na Dolah je kupila RIS leta 1973. To je bilo terensko vozilo znamke TAM na štiri pogone, prirejeno za prevoz otrok.

Današnji je bil kupljen leta 1977. Vsakodnevno prevozi 110 km po slabo vzdrževani makadamski cesti. Še posebej velja to za zimski čas. Situacija se je nekoliko izboljšala z nabavo novega stroja za pluzenje. Avtobus vozi na relaciji Dole — Jezevec, preko Zagozda, Zavrha in Čepelj. Avtobus naj bi se praviloma amortiziral v štirih letih. Največ se kvarijo vzmeti, kar je posledica slabih cest. Okvare, ki so čedalje pogostejše, povzročajo, da morajo učenci večkrat

peš v slabem vremenu. Če upoštevamo dejstvo, da je letos zapadel sneg že 11. novembra in da traja z manjšimi prekinitvami do maja, potem gotovo ni lahko za učence, stare 7 in 8 let, ki morajo prepešati v obeh smereh 30 km v slabem vremenu, snegu in dežju. Sofer avtobusa Jože Novak meni, da od tako starega avtobusa ne moremo pričakovati nič drugega kot okvare, zaskrbljen pa je tudi za varnost otrok.

Učenci, starši in krajani se sprašujejo, kako bo s prevozi naših otrok, ko se bo avtobus dokončno pokvaril.

Jožica Vrtačnik

Spoznajmo svoj kraj

V torek, 24. decembra 1985, so učenci OŠ Dole praznovali dan šole. Zjutraj so se zbrali v spodnjem, največjem razredu. Tema je bila Spoznajmo svoj kraj. K sodelovanju smo povabili predstavnike KS, organizacij in društev ter delavce iz tozodov. Iz Krajevnega leksikona smo izvedeli o oddaljenosti kraja od večjega središča in Ljubljane, nadmorski višini, sestavi tal, gospodarstvu, prebivalcih in o pomembnih moških, ki so živeli in delali tukaj. Ogleдали smo si diapozitive o Dolah in okolici. Anica Kotar je zbrala podatke o številu prebivalstva od leta 1860 pa do leta 1985. Presenečeni smo bili nad podatkom, da je število prebivalcev upadlo skoraj za polovico, saj jih naša KS danes šteje le 892.

Delo je nato potekalo v 5 skupinah.

Gospodarski razvoj sta nazorno prikazala predsednik KS Slavko Celestina in predsednik KO SZDL Mirko Močilar. Razložila sta, da je šel povojni gospodarski razvoj v smeri razvoja kmetijstva, ko je bila ustanovljena KZ Gabrovka — Dole z namenom, da proizvede čim več hrane. 20. 12. 1978 je bila ustanovljena Dolka, ki je sodelovala z Ilirijo. Pet delavk te enote je v začetku opravljalo delo v kletnih prostorih stanovanjske hiše, kasneje pa v prenovljenih prostorih dvorane. 18. 10. 1972 se je Dolka povezala z delovno organizacijo Đuro Salaj v Krškem. Z obnovitvijo starega kozolca so dobile lepe, urejene prostore za svoje delo. Izdelujejo razne oblike papirne konfekcije.

22. 12. 1978 smo na Dolah odprli obrat, ki je v prvi fazi zaposloval 25 do 30 ljudi.

V tesni povezavi s Kovinarsko Krško je prišlo do ustanovitve

samostojnega tozda. Proizvajajo vse vrste kovinske galanterije, zaklonsko opremo in transportne naprave. Zaposlujejo se domači fantje, ko končajo šolo v Krškem.

Tov. Slavko Celestina je omenil še elektrifikacijo leta 1953, cesti Dole — Kraje, Dole — Gradišče, asfaltiranje cest 1978. in 1979. leta, novo trgovino l. 1977. Telefon je bil napeljan v kratkih dveh mesecih.

Ob koncu sta gosta omenila tudi veliko delo, ki si ga je zadala KS, to je izgradnjo šole. Učence je zanimalo, kako dela potekajo, zakaj so bila ustavljena in kako bo vnaprej. Žal na vsa vprašanja nista mogla odgovoriti.

Kot vaški posebnost, zbiralec zgodovinskih podatkov, se nam je predstavil 93-letni Ignac Kotar, ki je bil med najbolj zanimivimi interpretatorji nekdanjega življenja. Izhaja iz številne družine, kjer je bilo 12 otrok. Živeli so skromno. Veliko se je naučil od svojega očeta, ki je bil zelo izobražen človek. Učencem je pripovedoval o razvoju Dol, legendi o cerkvi, ki bi morala stati na Suhadolah, pa so jo zaradi snežnih stopenj, ki so se ravno tukaj končale, zgradili na Dolah. Zato je tudi dobila ime Marija Snežna. Pripovedoval je o kulturnem življenju, ki je bilo nekdanje zelo bogato, o godbi in pevskem zboru. Učenci so odprtih ust in zvedavih oči poslušali njegovo pripoved. Radi bi še več zvedeli o njegovi vremenski postaji, o tem, kakšne pesmi piše, kako navezuje stike z ljudmi. Žal je bilo premalo časa. Obljubil nam je, da nas še obišče.

Lovsko družino nam je opisal Albert Medved. Društvo je bilo ustanovljeno 1984. leta. Sprva so se sestajali po domovih, leta 1969 pa je bila zgrajena lovsko kočica ob pom-

oči drugih lovskih družin in krajevnih skupnosti.

Poslanstvo lovca je redčenje tistih živali, ki se prehitro razmnožujejo, in pa bolnih živali. Učenci so ga spraševali o lovski opremi, kdaj je odprl lov na posamezne živali. Z veseljem je odgovarjal na vprašanja, ki jih je bilo kar preveč.

O Dolah med NOB sta nam pripovedovala udeležena NOB Leopold Pavlin in Mirko Vrtačnik. Pripovedovala sta o grozotah, ki sta jim bila priča, pa o meji, ki je potekala pri Veliki Gobi, Bistrici in Čepeljah. Leopold Pavlin je pritegnil zanimanje učencev, ko je pripovedoval, kako je pobiral mine na obmejnem pasu in kako so napadali nemške postojanke na Dolah. Gobi in Polšniku. Spregovorila sta tudi o problemu izseljenih ljudi, ki so se po končani vojni vrnili in našli požgane domove. Imenovala sta tudi tiste, ki so padli v boju za svobodo, in opozorila učence, da ne smejo nikdar pozabiti izročila narodnoosvobodilne boja.

Učenci zadnje skupine so poslali znamenitosti krajevnih skupnosti, zbrali in uredili material in pripravili stenski foto časopis. Nabralo se je tudi nekaj starih fotografij.

Učiteljski zbor se je skupaj z učenci zavezal, da bo še zbiral gradivo, kajti mnogo stvari je že tonilo v pozabo. V razgovoru s povabljenimi gosti smo se dogovorili, da bi bilo treba ustanoviti skupine, ki bi zbirale zanimivosti kraja in vasi.

Škoda, da je bil čas omejen, kajti učenci bi radi še marsikaj vprašali. Ob desetih smo nadaljevali proslavljanje dneva šole v Gabrovki z nastopom plesnih skupin litijske občine.

Jožica Vrtačnik

Čarovnije sveta

Miran Čanak je čaral izgubljene robe, pisane rute, žoge v roke otrok, golobe v klobukih in preprosto ter nevsiljivo pripovedoval igrive Novakove verze, za katere je značilna ritmično tekoča in pomensko razvejana govorica. Otroke je navdušil s stikom, ki ga je vzpostavil z njimi, ko so izgovarjali čarobne besede čirule-čarule in s tem pripomogli k uspešnosti čarovnije.

Otroci so bili tudi njegovi asistenti. Čarovnije so bile popestrjene s poezijo,

ki opeva otroštvo kot najbolj očarljivo dobo človekovega življenja. Predstava je bila obogatena z golobi, simboli miru. Z lepimi željami dedka Mraza za leto 1986 je bilo enournne predstave prekmalu konec. Učence je impresioniral tudi Cankarjev dom, ki so ga mnogi prvič videli.

Vrvež po ljubljanskih ulicah, živopisno okrazena prestolnica, polno luči in spreved dedka Mraza so dodali še svoj čar po predstavi. Kar preveč za eno samo petkovo popoldne.

Jožica Vrtačnik

KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO

Nastopi za dedka Mraza

— V minulemu letu so dedka Mraza organizirale krajevne skupnosti in organizacije združenega dela, zato se je v posameznih krajih zvrstilo več prireditev. V avli šmarske šole jih je bilo kar šest; tri za Usnjarno, dve za krajevno skupnost in ena za Kovino. Za kulturni program so poskrbeli otroci iz vrtca Ciciban, otroški pevski zbor in ritmična skupina Galeb, ki delujeta v okviru šolskega kulturnega društva Zvonček.

Skrb za boljše obveščanje

— Na januarjski razširjeni seji predsedstva krajevne organizacije SZDL Šmartno so obravnavali evidentiranje kandidatov za spomladanske delegatske volitve in uvedbo krajevnega samoprispevka. Predsedstvo je še predlagalo, naj svet krajevne skupnosti do prihodnje seje pripravi

predlog za boljše obveščanje krajanov o dogajanjih v kraju. Ena izmed možnosti je tudi namestitev oglasnih desk ali omaric, kjer bi občani lahko prebrali razne zapisnike, poročila, obvestila ter vabila in plakate.

Boris Žužek

KRAJEVNA SKUPNOST SAVA

Referendum je uspel

22. decembra 1985 je bil na voliščih v Ponovičah, Lešah, na Sp. Logu in Savi izveden referendum za uvedbo 2% krajevnega samoprispevka od 1. 1. 1986 do 30. 6. 1990.

Referendum je uspel, saj je 65% volilcev v KS Sava bilo za uvedbo samoprispevka. V Lešah so prvi zaprli volišče in 100% glasovali ZA. Volilna komisija KS Sava pod predsedstvom Albina Merzelja je ugotovila, da je bilo glasovanje izvedeno v skladu z zakonom in je tako spejeta odločitev o uvedbi samoprispevka v denarju za izgradnjo in modernizacijo komunalnih objektov in naprav v soseskah Sava, Ponoviče, Leše in Sp. Log ter izgradnjo večnamenskega igrišča na Savi.

Novoletni obisk starejših občanov

Izvršni odbor RK Sava je pod vodstvom Anice Tori na decembrski seji sprejel sklep, da obišče ob novem letu vse starejše krajanje, stare nad 70 let. Članice RK so pripravile 54 zavitkov s slaščicami in pomarančami. Mladi člani RK na šoli so izdelali za vsakega novoletno čestitko.

Aktivistke so šle po domovih pred novoletnimi prazniki. Spoznale so življenje starejših ljudi v KS Sava in jim zaželele veliko zdravja in prijetnih trenutkov v letu 1986.

Dedek Mraz

Malokdaj otroci tako ubrano in pristrčno pojo kot v decembru, ko iz njihovih grl donijo besede: »Že se bliža tisti čas, ko spet prišel bo med nas dobri stari dedek Mraz...« Odrasli imamo otroke radi, zato jih moramo razveseliti, da se bodo vse življenje spominjali lepih trenutkov iz otroštva.

Člani SZDL Sava so organizirali novoletno obdarovanje otrok od enega do osmih let starosti v nedeljo, 29.

decembra, ob 15. uri. Mladinci so domiselno okrasili dvorano v združenem delu in pomagali aranžirati darila. Učenci OŠ Sava so predstavili prikupno lutkovno igrico Prijatelja ne pustih v nesreči ter dramsko uprizoritev Sneguljčica pride k škratom. Dedek Mraz je prinesel v malem peharju vesele novoletne želje, v velikem košu pa za vsakega otroka darilo v vrednosti 500 din. Denar so prispevali obrtniki iz KS Sava, SIS za otroško varstvo in KS Sava.

Pred novoletnimi prazniki so otroci v vrtcu in šoli okrasili prostore z jelkami in okraski, ki so jih naredili sami. Naredili so čestitke za svoje starše in delavce v delovnih organizacijah, društvih in organih krajevne skupnosti.

Zadnji dan pouka v letu 1985 so bili vsi učenci OŠ Sava po izvedenem kul-

turnem programu sklenili, da prispevajo vsak po 1000 din. Člani sveta staršev so skupaj z zaposlenimi na šoli nakupili in pripravili darila. Tudi svet KS je podaril šoli žoge v vrednosti 5000 din, prav tako vrtcu.

Obrat TKG na Savi, ki je prevzel patronat nad šolo, je podaril sliko letalskega posnetka Save in knjigo Atlas Slovenije.

Delavci obrata TKG so imeli za svojih 39 otrok novoletno prireditev v soboto, 28. decembra, ob 16. uri v šoli na Savi. Učenci dramskega krožka so otroke in starše razveselili z lutkovno igrico in Sneguljčico s kratki. Dedek Mraz jih je bogato obdaril in naročil staršem, da naj v letu 1986 imajo otroke radi in z njimi preživijo mnogo srečnih uric.

Angelca Ocepek

KRAJEVNA SKUPNOST VAČE

V novo leto z novim delovnim uspehom

Slivna, vasica nad Vačami, vse bolj znana po geometričnem središču Slovenije, vsakega obiskovalca prevzame s svojo urejenostjo in prijaznostjo. Njena zunanja podoba je odsev prizadevnih krajanov, ki so se že večkrat družno lotili skupnih nalog in jih, kar je še bolj pomembno, tudi vedno uresničili.

Zadnji mesec minulega leta so se odločili, da prenovijo cesto od Vač do Slivne. Tokrat so se jim pridružili tudi krajan Malih Sel in Mačkoveca ter vsi lastniki vikendov. Sami so zbrali vsa potrebna finančna sredstva, opravili pa so tudi precejšnje število ur prostovoljnega dela. V petih dneh je odsek ceste od Vač do Klanca dobil drugo podobo: nič več ni ostrih ovinkov, odpravljeno so najvišji vzponi. Delo je

nadzorovalo Cestno podjetje Litija, ki je prispevalo tudi kompresorje za vrtnanje in delno poskrbelo za prevoz gramoz, Industrija apna Kresnice pa je dala material za posipanje.

Nova trasa ceste je še precej neutrjena in kolesa avtomobila, posebno kadar popusti mraz, rada zorjejo v blato. Spomladi bodo cesto poslali z gramozom in jo utrdili. Tako bodo tudi avtobusi lažje prihajali v središče Slovenije.

Krajanji omenjenih vasi so znova dokazali, kako želje in besede lahko v kratkem času postanejo resničnost. Kot dober organizator in poštvovalen delavec se je spet izkazal Jože Kimovec, ki skupaj s krajanji zasluži vso pohvalo.

M. Rogelj

KRAJEVNA SKUPNOST GABROVKA

Dan šole

Sedmošolci in osmošolci so z veseljem pričakovali svoje znance iz Dolenjskih Toplic, ki so prišli v Gabrovko 23. 12. in so bili naši gostje še naslednji dan, 24. 12.

V ponedeljek so se svojim gostom predstavili učenci gledališkega krožka iz 8. razreda z Molierovo komedijo Priložnostni zdravnik. Po predstavi so odšli na domove, vendar so se že kmalu vrnili, saj je bil popoldne organiziran ples, katerega ni hotel nihče zamuditi.

Naslednji dan, naš dan šole, pa smo organizirali kot kulturni dan. Prvi del je potekal v obliki skupinskega dela z naslovom Poznaš svoj domači kraj. Učenci so spoznali Gabrovko iz različnih vidikov. V poročilo, ki so ga napisale vodje posameznih skupin, so strnili svoja vedenja o Gabrovki, ostale podatke so poiskali v literaturi ali v gradivu, ki so ga pripravile učiteljice (Fanika Zavrl, Erna Šekli, Metka Potočnik, Maja Medved, Anica Resnik), zadolžene za določeno temo. Na pomoč so priskočili tudi predstavniki iz krajevne skupnosti in iz delovnih organizacij, ki so se vabilu radi odzvali, kar je nadvse razveseljivo in vredno pohvale: Slavka Železnik — predsednica ŽPZ Fran Levstik, Franc Bernard — nekdanji režiser in vodja dramske sekcije ter zborovodja, Franc Kožamelj — borec, Jože Rappl — predsednik sveta KS, Stane Miklič — planer in analitik v KZ Gabrovka — Dole in Anton Smolič — obratovodja iz Mizarstva Gabrovka.

Podoba Gabrovke, kakršna se nam kaže iz povzketov poročil posameznih skupin, je naslednja:

Zgodovina

V preteklosti se je Gabrovka imenovala Sv. Križ. Do takega poimenovanja je prišlo zaradi poimenovanja cerkve po farnem patronu — cerkev sv. Križa se omenja že leta 1452 in se je nahajala v Gaberniku. To ime se je kasneje verjetno popačilo ali pa se je zaradi lažje izgovorjave spremenilo v Gabrovko. Z imenom Sv. Križ je bilo poimenovano le naselje na griču okoli župne cerkve z vsemi upravnimi poslopi, sedežem občine, pošto, šolo, prosvetno dvorano, župniščem. Naselje pod cerkvijo pa je nosilo ime Gabrovka. Tako je poimenovanje celotnega naselja z imenom Gabrovka pravzaprav le ponovna uveljavitev starega imena.

Mnenja o prvih naseljencih na območju Gabrovke so deljena. Nekateri menijo, da so bili Kelti, drugi jih prištevajo k Ilirrom. Ozemlje Gabrovke in njene okolice je bilo naseljeno že l. 1000 p. n. št. To potrjujejo izkopavanja iz hallstatske dobe na območju Roj severno od Moravč, kjer je bilo najdeno prazgodovinsko stanovanje in več grobov iz omenjene dobe. Po kulturnih najdbah iz te dobe je znana tudi Ajdovska jama v Podpeči. Zgodovin-

Zemljepis

Sedež občine je bil v Gabrovki do leta 1955. Tedaj so bile manjše občine ukinjene in pridružene večjim občinskim središčem. KS Gabrovka spada sedaj v občino Litija, sestavlja jo 24 vasi, ki so med seboj različno oddaljene.

Površje Gabrovke je večinoma hribovito, z izjemo Moravške doline in Tihabojskega polja. Tla so v glavnem zgrajena iz peščenjaka, kristalastih škrljavcev in apnenca, kar kažejo tudi nekateri kraški pojavi. Na tem območju izvira tudi več potokov. Nekateri se izlivajo v Moravški dolini v rečico Mirnico.

Gabrovka ima skoraj 405 m nadmorske višine. Najvišje ležeča vas so Vodice — 697 m, najnižje pa leži vas Brezje pri Kumpolju, 350 m nadmorske višine.

Prebivalci Gabrovke se največ ukvarjajo s kmetijstvom, prevladujejo naslednje kmetijske panoge: živinoreja, vinogradništvo, sadjarstvo in poljedelstvo.

Zaradi nerazvitosti so se prebivalci Gabrovke in okoliških vasi množično izseljevali v bolj razvite in večje kraje v občini pa tudi izven nje. V povojnem času se je to izseljevanje zmanjšalo zaradi vse večjih možnosti za zaposlovanje doma, vendar nekateri še vedno odhajajo na delo izven domačega kraja.

Gospodarstvo

Pred vojno je bila Gabrovka oz. Sv. Križ občina s 3400 prebivalci. To je bil center pomembnih gospodarskih panog. Najpomembnejša panoga je bilo kmetijstvo in sicer sadjarstvo, govedoreja in prašičereja. Pomembno je bilo tudi gozdarstvo in predelava lesa. Sv. Križ je imel več trgovin, svojo pekarijo, kovačnico in druge potrebne obrti. Po drugi svetovni vojni je obnovitev Gabrovke prevzela obnovitvena zadruga. Nosilec obnovitvenih del je bila mladina. Zgradili so prve stanovanjske objekte, prvo električno omrežje s transformatorjem in prvo telefonsko zvezo s Čatežem in Trebnjem.

Leta 1973 je bil v Gabrovki uveden prvi krajevni samoprispevek. Uvedeni so bili še trije in zadnji je v programu do leta 1987.

Poleg krajevnih so bili uvedeni še trije občinski samoprispevki. Vsa ta sredstva krajanov in občanov so omogočila razvoj Gabrovke. Zgradili so boljše ceste, dobili telefonsko povezavo, zgradili prizidek k šoli, vrtec in zdravstveni dom. Zelo pomemben dosežek je za krajanje Gabrovke tudi urejeno vodovodno omrežje. V letu 1984 so povečali zajetje na Hohovici, količina zajete vode je narasla za 100%, v letu 1985 je bil zgrajen še drugi rezervoar s 380.000 litri prostornine.

Leta 1946 sta bili ustanovljeni KZ Gabrovka in KZ Moravče, ki sta se leta 1953 združili. Bili sta poslovni enoti KZ Trebnje. Njuna osnovna dejavnost so bile obrtne delavnice, mizarstvo, čevljarstvo, krojaštvo, sodarstvo in gostinstvo. Odkupovali so tudi les.

V letu 1960/61 sta se združili KS Gabrovka in Dole. Danes sodi po velikosti med pet največjih delovnih organizacij v občini Litija. Obseg poslo-

(Dalje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

vanja je zelo obširen in zajema poleg kmetijstva še naslednje dejavnosti: predelava sadja v sadne sokove, sirupe in proizvodnja alkoholnih pijač — Presad, trgovinska, gostinska in papirno-konfekcijska dejavnost. V KZ je danes zaposlenih 226 delavcev. Večina delavcev — 130, je zaposlenih v Presadu, ki danes predstavlja okrog 60% celotne proizvodnje v zdruzi.

Marsikaj se je spremenilo v procesu predelave sadja. Ročno delo so zamenjali stroji, močno se je povečala zmogljivost predelovalnice. V letih 1971 do 1975 so zgradili nove proizvodne hale, ki predstavljajo zaokroženo celoto od stiskanja sadja do polnjenja v steklenice. Danes predelajo na sodobni stiskalnici 2000 ton raznovrstnega sadja.

Za kvaliteto pijač so prejeli številna priznanja in medalje.

KZ Gabrovka ima tudi lastno kmetijsko proizvodnjo, kjer sta glavni usmeritvi sadjarstvo in živinorej, ter kooperacija.

Za gospodarstvo Gabrovke je izrednega pomena tudi delovna organizacija Splošno mizarstvo Gabrovka, ki je zrasla iz majhne obrtne delavnice, kjer so v začetku izdelovali kletarsko posodo.

Najprej je bila kot obrtna delavnica pod občinsko upravo, nato v sklopu KZ Gabrovka, leta 1959 pa je bila ustanovljena kot samostojna delovna organizacija Mizarstvo Gabrovka. Izdelovali so stavbno pohištvo, pohištvo, imeli pa so tudi oddelek kolarstva.

Danes je njihov glavni program stavbno pohištvo. V veliki večini izdelujejo neserijske izdelke, sodelujejo pri gradnji večjih objektov, kot so šole, vrtci, poslovne zgradbe in stanovanjski bloki. Delo poteka preko partnerjev, predvsem večjih gradbenih podjetij: Ingrad Celje, SCT, SGP Grosuplje, Pionir Novo mesto, Zidar Kočevje.

V delovni organizaciji Mizarstvo Gabrovka je danes zaposlenih 40 delavcev. Z izgradnjo nove hale, v katero so se vselili leta 1975, so dobili delavci večje in boljše možnosti za delo, zato je proizvodnja v zadnjih letih zelo narasla.

Kultura

Kulturno življenje v Gabrovki je zaživel kmalu po osvoboditvi. Leta 1949 je bil ustanovljen KUD Janez Trdina, leta 1954 pa se je preimenovalo v KUD Fran Levstik, ki je aktivno delalo do leta 1968. V tem obdobju je bila najbolj aktivna dramska skupina, ki je pod vodstvom Franca Bernarda pripravila letno tudi pet premier. Deloval je tudi ženski pevski zbor, ki ga je vodila ravnateljica OŠ Anica Volkar. Sodeloval je na proslavah v kraju in je letno pripravil dva samostojna koncerta.

Od leta 1968 do 1974 je vladalo na kulturnem področju mrtvilo, ki so ga pretrgale le igre dramske skupine. Leta 1974 pa je bil ustanovljen moški pevski zbor in naslednje leto ženski pevski zbor. Ponovno so se zbrali tudi člani dramske skupine in tako je delo KUD-ov oživelo. Ustanovili so tudi za-

Delovanje gledališkega krožka

bavno sekcijo, ki s prireditvijo Večer po domače vedno privabi v dvorano največ gledalcev.

Oba zbor sodelujeta na proslavah v kraju in občini, na revijah in Taboru v Šentvidu. Glavne prireditve v organizaciji KUD so proslave ob 29. novembru, 8. marcu, krajevnem prazniku ter prireditve Večer po domače. V zadnjih letih so imele največ nastopov naše pevke, ki letos slavijo 10-letnico delovanja, pogrešamo pa nastopov domače gledališke skupine.

Velika pridobitev za delo društva je bila otvoritev nove šole, kjer ima društvo na razpolago dvorano in prostore za vaje. Stara dvorana je bila že zdavnaj dotrajana in premajhna za kulturo žejne domačine. Zelo aktivni so tudi člani gledališko-recitatorske skupine iz OŠ. Tudi ti sodelujejo na proslavah v kraju in v šoli, vsako leto pa pripravijo dve igrici, ki ju predstavijo malčkom ob prihodu dedka Mraza in delavcem KZ. Na prireditvah seveda ne manjka plesno-ritemne skupine, ki deluje že pet let.

Kulturno življenje popestrilo tudi obiski kulturnih delavcev iz širšega slovenskega prostora. Obiskali so nas Ivo Zorman, Leopold Suhodolčan, Božo Kos, Branko Miklavc, Boris Kralj, Ladko Korošec, Dare Ulaga in drugi.

Gabrovko so upodobili tudi naši likovniki, ki so svoje slike tudi takoj razstavili.

V drugem delu so se z različnimi plesnimi predstavami plesne skupine: Rondo iz Jevnice, Galeb iz Šmartnega in Prvi koraki iz Gabrovke.

Anica Resnik

Dedek Mraz

Dedek Mraz je obiskal otroke v Gabrovki 27. decembra. Organizacijo te akcije je prevzela KK SZDL Gabrovka. Ker so bila sredstva, ki jih je za to namenila Skupnost otroškega varstva, zelo nezadostna in preskromna za nabavo daril, ki jih malčki pričakujejo od dedka Mraza v takšni ali drugačni situaciji, je predsednik KK SZDL, Franc Kotar, organiziral akcijo zbiranja sredstev za nakup daril. Denarna sredstva so prispevali: KS Gabrovka, KZ Gabrovka — Dole, Mizarstvo Gabrovka in OŠ Lojze Hostnik — Jovo.

Program ob prihodu dedka Mraza je pripravil gledališki krožek osnovne šole. Člani krožka — učenci 6. razreda, so zaigrali igrico Mala čarovnica, ki ni mogla biti zlobna.

Anica Resnik

kam in sošolcem na novoletnem praznovanju.

Anica Resnik

Še enkrat o planinski poti Litija-Čatež

V 11. številki Glasila občanov za december 1985 je bil objavljen kritični prispevek tov. R. Bregarja o tako imenovani Levstikovi poti od Litije do Čateža.

Zato je treba obnoviti nekaj spominov in tudi nekaj dejstev:

Na željo in pobudo nekaterih ljubljanskih slavistov, da bi Planinsko društvo Litija označilo pot Levstikovega popotovanja od Litije do Čateža, se je pred desetimi leti PD odločilo, da to stori, čeprav je na odseku od Vel. Kostrevnice do Javorskega Pila bila že pred tem speljana in označena Badjurova krožna pot in so se zato pojavljali pomisleki, češ, ali ne bo preveč »pobarvanih« smeri in poti!

Drugo, bolj važno vprašanje je bilo, kje in kod »trasirati« to pot? Po Levstikovem opisovanju, ali pa mogoče kot turistično-planinsko varianto, ki bi ponovno odkrila stare litijske izletniške točke?

Po daljšem tehtanju je prevladala odločitev za drugo varianto, ki vključuje Primskovo z gostiščem na Kopačiji. Po izkušnjah

planinskih oziroma mladinskih vodnikov je zlasti za šolske izlete primerno, da je na poti tudi vmesna postaja za čaj ali sok, pa tudi telefon za morebitno prvo pomoč. Torej, ne originalnost za vsako ceno.

Odločitev s tehtanjem za eno ali drugo so vedno zoprna reč, pojasnjevanja pa še bolj!

V Vodniku po Posavskem hribovju, ki ga je izdala Planinska zveza Slovenije leta 1978, je na straneh od 122 do 125 (256 in 257) opisana pot »Na Čatež iz Litije prek Primskovega«, kjer je v uvodnem stavku zapisano, da to ni prava Levstikova pot, temveč njena turistično-planinska varianta! Na strani 123 je omenjeno, v katero smer je šel Levstik tam pri Grmadi. Markirana pot je tudi zarisana na grebenskem zemljevidu št. 9.

Navedena pot je v stalni evidenci PZS z opisom in zemljevidom, markacijski odsek PD Litija pa označuje poti stalno in redno vzdržuje ter obnavlja.

Za konec še nekaj osebnega komentarja:

Levstikov kritični in vzorčni spis Popotovanje od Litije do Čateža seveda ni bil potopis po namestu in tudi sicer Levstikovi poti do Čateža ni prehodil tako, kot je to opisal, temveč večkrat v eni ali drugi smeri in povrh vsega v različnih etapah ali odsekih, kakor se danes izražamo. Če vemo, da je bil nekaj časa domači učitelj na graščini Turn, med Moravčami in Čatežem, in če vemo, da je hodil vasovat v Moravče, potem si zlahka predstavljamo, da je šel iz Litije čez hribe naprej do Moravč, potem pa le še do Turna. Od Turna na Čatež pa je lahko stopil še večkrat (2 km po bližnjicah) do tamkajšnjih prijateljev in znancev ali pa se je tja zapeljal po glavni cesti z grajsko gospodo ob nedeljah.

Gradu Turn danes žal ni več. V današnjih časih je torej koristno prebrati poleg starejših potopisov tudi kakšen novejši vodnik PZS in primerjati razlike v času in prostoru.

Po pooblastilu markac. odseka PD Litija:
V. Damjan

Kultura

Šentjakobčani znova v Litiji

— Sredi decembra je bila v dvorani na Stavbah tretja abonmajnska predstava. Tokrat je gostovalo v Litiji Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane, ki je doslej sodelovalo v vseh petih abonmajnskih sezonah. Predstavilo se nam je z veseloigro Ivana Sivca Disko pod vaško lipo, ki je poldrugo uro zabavala dobro zasedeno dvorano.

Uspela glasbena prireditev

— V drugi polovici decembra smo prisostvovali v litijski dvorani koncertu, ki so ga organizatorji priredili v počastitev občinskega praznika, 40-letnice osvoboditve, evropskega leta glasbe in evropskega leta mladih. V programu so se uspešno predstavili učenci, komorne skupine in baletni oddelek Glasbene šole Litija ter harmonikarski in Sindikalni pihalni orkester, ki ju vodi Jože Dobravec.

Tradicionalno sodelovanje se nadaljuje

— Zadnji delovni dan v letu 1985 so šmarnski šolarji — kot že nekaj let doslej — obiskali delavke in delavce Lesne industrije Litija, ki so se zbrali v prostorni menzi v Zagorici. Pevci in pevke otroškega in mladinskega zbora so s pesmijo voščili članom kolektiva srečno novo leto 1986.

Boris Žužek

95-letnica pevskega društva Zvon Šmartno

V soboto, 14. decembra 1985, je bila avla osnovne šole v Šmartnem pretesna za vse ljubitelje lepega petja, ki so svojim obiskom pozdravili 95-letnico svojega pevskega zbora.

Pevsko društvo Zvon je bilo ustanovljeno leta 1890, njegov prvi zborovodja pa je bil učitelj Ivan Bartl. Društvo je doživljalo skozi svojo skoraj stoletno zgodovino vzpone in krize in je delovalo v različnih zasedbah. Po letu 1945 sta bila deset let uspešna moški in mešani zbor, od jeseni 1965 pa le moška zasedba. V tem obdobju je bil zborovodja Janko Slimšek, zbor pa je dosegel lepe uspehe. Leta 1982, ko je že grozila nevarnost, da bo zbor za nekaj časa utihnil, je prišlo do pobude, da se ustanovi mešani zbor. Le-ta je zaživel v februarju leta 1984. Združuje 65 pevki in pevcev, ljubiteljev glasbene umetnosti.

Dobri obiski vaj, zavzetost članov zbora za napredek in pomoč korepetitorjev so zagotovile, da pevska tradicija v Šmartnem še ne bo zamrla.

Za slavnostni koncert je mešani pevski zbor pod vodstvom zborovodkinje Marjane Vidic izbral osemnajst skladb, ki so zajemale različna področja ustvarjanja. Največ je bilo domačih skladb, med katerimi niso manjkale tudi priredbe ljudskih pesmi iz zamejstva: Koroške, Porabjanj in Benečije. Zbor je moral ob koncu dodati še nekaj pesmi, posebno pa je navdušil pevski valček za mešani zbor in klavir Antona Schwaba, Dobro jutro, kjer je sodelovala tudi pianistka, domačinka Urška Meglič.

Ob 95-letnici je zbor prejel posebno priznanje Zveze kulturnih skupnosti Litija, priznanje skupščine krajevne

skupnosti Šmartna za leto 1985 in zlato plaketo Tabora pevskih zborov Šentvid pri Stični.

Čestitali so mu vsi odrasli zbori v občini, zbori iz Zasavja, zbori, s katerimi sodeluje, Sindikalni pihalni orkester ter Gasilsko društvo Litija, s pristrčno čestitko pa so se pridružili tudi najmlajši — člani otroškega in mladinskega pevskega zbora šmarnske šole.

Na svečanosti so najzaslužnejši pevci prejeli Gallusove značke: Zlato značko so prejeli: Janko Slimšek, Rudi Vidic in Franci Lozina, srebrno: Tone Tomažič, Franc Berdajs in Boris Žužek, bronasto pa: Marjana Vidic, Jože Celestina, Jože Hauptman, Zvozne Poglajen, Milan Doblekar, Zdravko Kemperle in Ludvik Vidic.

Pokroviteljica jubileja je bila IUUV TOZD Usnjarna Šmartno, ki je tudi fi-

nancirala nakup novih oblek (pevci so se ji zahvalili s sliko Šmartna, delom akademskega slikarja Jožeta Megliča) jubilej pa je finančno podprla tudi Zveza kulturnih organizacij Litija s 50.000 din.

Znani ljubitelj lepega petja, tov. Bogdan Pogačnik, ki je s slovenskim oktetom prepotoval vse celine sveta, in ki je našemu zboru izročil zlato plaketo Tabora pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, je ob tej priložnosti dejal: »Vsak zvon je toliko vreden, kolikor daleč seže njegov glas.« To bo za šmarnski zvon zagotovo držalo. Njegov glas je pri srcu vsem domačinom, odmeva pa tudi daleč naokoli.

Zaželimo mu ob tem jubileju še veliko uspehov.

Mija BERNIK

Delovna vzgoja v praksi

V sedanjem času, ko besede, žal, na marsikaterem področju prevladujejo nad dejanji, so se na Osnovni šoli Dušan Kveder—Tomaž Litija odločili prenesti delovno vzgojo v prakso. Na pobudo ravnateljice Jožeta Grošlja in učitelja tehnične vzgoje Janeza Kobala so v prvem tednu zimskih počitnic organizirali pleskanje vrat. Pri delu je sodelovalo približno 40 učencev, ki so se ob tem, da so opravili zelo koristno delo, naučili tudi konkretnega dela, ki ga bodo potrebovali v življenju. Delali so tri dni in preplekali več kot 250 m² lesa. Šola je kupila material: sadolin in beltop ter čopiče, učenci pa so pod vodstvom Janeza Kobala, Darinke Kobal, Vinka Logarja in Toneta Koviča opravili delo nadšje zadovoljivo in tako prihranili skoraj 400.000 dinarjev.

Ta prihranek pa še zdaleč ni največja korist te akcije. Veliko več je vredna krepitev delovne vzgoje in zadovoljstvo učencev po dobro opravljenem delu. Je pa tudi zagotovilo, da bodo znali učenci prav gotovo bolj paziti na stvari, ki so jih opravili s svojimi rokami.

Za nagrado so si učenci izbrali en dan plavanja ali smučanja na Krvavcu, Roglji ali na katerem drugem smučišču, šola pa jim bo zagotovila avtobusni prevoz in dnevne karte za smučanje oz. plavanje v bazenu.

Na osnovi prvih dobrih izkušenj bodo litijski šolniki poiskali še druga primerna dela, ki bodo vplivala na oblikovanje mlade osebnosti.

MIJA BERNIK

KUD Primskovo

Igramo vam ob koncu leta

Tako so poimenovali prednovoletno kulturnozabavno prireditev v organizaciji KUD Primskovo in učencev osnovne šole, ki so jo pripravili krajanom za zaključek na kulturnem področju uspešnega leta na Primskovem. Primskovljani se lahko pohvalijo s pridobitvijo ustreznega prostora v osnovni šoli za najrazličnejše prireditve (zahvala velja tudi Osnovni šoli Šmartno, ki je dovolila postavitev harmonične stene med dvema učilnicama) ter vrsto domačih prireditev ter gostovanj zborov in gledaliških skupin iz drugih krajevnih skupnosti.

Na posnetku je prizor iz skeča Morala, v katerem so zaigrali tudi predsednik KUD Primskovo, Tone Mulh ter Ciril in Metod Zupančič, ki pa sta v tem trenutku že na sluzenju vojaškega roka (z leve proti desni).

Tekst in foto: RUDI BREGAR

MePZ Zvon Šmartno na jubilejnem koncertu ob 95-letnici. (Foto: Zofka)

GEOOS in slovenski kulturni praznik

V okviru projekta VAČE 81 pripravljamo letos svojstveno proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku, ki bo na prostem, pred obeležjem geometričnega središča SR Slovenije — GEOOS v Sp. Slivni pri Vačah. Proslava bo v soboto, 8. februarja, ob 15. uri.

Proslavo organiziramo skupaj s Turističnim društvom in KUD Vače, ki bo tudi pripravilo program. Najprej bo Prešernovo Zdravljico zapel pevski zbor tega društva nato bo sledil kratek govor vodje projekta, nato se bo zvrstilo še nekaj pesmi in recitacij.

Organizatorji smo trdno odločeni, da bomo proslavo organizirali v vsakem primeru, kot tudi, da bo postala tradicionalna. V okviru prizadevanj za uresničevanje projekta želimo slovenskemu kulturnemu prazniku vtisniti svojstven pečat. Taka proslava končno sem tudi najbolj sodi. Na obelisku so vklesani Prešernovi verzi »Žive naj vsi narodi...«, obeležje simbolizira večstoletna prizadevanja slovenskega življa za obstoj in razvoj, simbolizira tudi naša skupna prizadevanja za mir v svetu, enakopravnost vseh narodov...

Vse, ki cenijo slovensko kulturo in Prešerna, vabimo, da se nam na tej pomembni prireditvi pridružijo. Če bo mraz, se bomo takoj po proslavi pogreli pri Kimovcu.

Peter Svetik

V korak s stroko

Tudi letos so litijski učitelji prvi teden zimskih počitnic (ki so počitnice le za učence) izkoristili za izobraževanje. To je sicer že ustaljena praksa prosvetnih delavcev, vsako leto menjavajo le tematiko. Lansko zimo so posvetili družbeno-političnemu izobraževanju, letošnji teden pa so izkoristili za strokovno teoretično poglobljanje svojega pedagoškega znanja. V vseh strokah, pa tudi tako zahtevni kot je izobraževanje, je potrebno stalno izpopolnjevanje, saj razvoj tako hitro napreduje, da so nova spoznanja s teh področij nepogrešljiva.

Tokrat so povabili strokovnjake Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše, ki so osvetlili problematiko učenja, težav pri učenju in njihovega odpravljanja ter motivacijo učencev za boljše delo s teoretičnega in praktičnega vidika. Izobraževanju so se pridružili tudi učitelji ostalih dveh osnovnih šol v občini — šmarnske in gabrovške.

Vsak dan poslušamo in beremo, kako malo je že v današnjem času vredno znanje in kako usodne znajo biti posledice tega. Učitelji, ki izobražujejo za bodoče rodove, pa si primanjkljaja v svojem strokovnem znanju kljub vsem težavam nočejo dovoliti, zato skrbijo za svoje sprotno izobraževanje. Znanje lahko posreduje le tisti, ki ga sproti obnavlja.

MIJA BERNIK

Iz programa projekta Vače 81 za leto 1986

Izvršni odbor projekta je že na svoji 20. seji dne 11. 12. 1985 sprejel osnovne programske usmeritve za leto 1986. Za naše bralce iz tega programa povzemamo le pomembnejše naloge.

S področja duhovnih — kulturnih vrednot so zanimive predvsem naslednje aktivnosti:

— že 8. februarja bomo organizirali pred obeležjem GEOOS proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku,

— kulturni dnevi v središču SR Slovenije bodo letos potekali med 14. septembrom in 19. oktobrom, in to s prireditvami ob nedeljah. V okvir kulturnih dni sodi še dan z mladimi, vrsta razstav, organizirali bomo otroško likovno kolonijo in kolonijo likovnih samorastnikov,

— mladinski arheološki teden, četrti po vrsti, bo potekal med 15. in 20. septembrom,

— do poletja pa bomo organizirali še najmanj dve gostovanji profesionalnih skupin na Vačah in čitalniški večer z udeležbo znanih literatov ter tako poživili kontinuiran kulturni utrip,

— lotili se bomo obnove rojstne hiše A. Lajovica in M. Ravnikarja,

— pripravili in tiskali bomo poseben certifikat kot dragocen spomin na obiskovalce tega območja,

— obnovili bomo informacijske table in markacijo GEOOS, sprehajalne poti, prav tako tudi macesnov drevored, ki ga je žled precej poškodoval,

— s posameznimi umetniki, šolo za oblikovanje, natečajem in Zlatarno Celje bomo poskušali kakovostno in količinsko obogatiti zbirko značilnih spomenikov tega območja,

— prizadevali si bomo poživiti tudi športno, predvsem rekreativno dejavnost v središču SR Slovenije. Tako ob koncu maja načrtujemo množični pohod v GEOOS.

Mimo navedenega pa bomo postorili še marsikaj tako na področju razvoja turizma na kmetih, večjega, zlasti bolj organiziranega obiska z avtobusi, ki naj bi iz Ljubljane peljali preko Zagorice, Litije in Bogenšperka v središče SR Slovenije, osveščanja krajanov, popularizacije in podobno.

Najbolj pa si želimo, da bi skupno z vsemi odgovornimi v občini pripravili skupen propekt občine s poudarkom na Bogenšperku in Vačah z GEOOS. To je namreč edino smiselno, kajti svoj propekt bi že lahko ponatisnili. Prepričani smo, da bomo pri tem našli vso podporo, saj je T. Brilej vsebinsko zasnovano že tudi izdelal.

Projekt Vače 81 bo tako tudi v letu 1986 intenzivno živel. Z njim se bomo aktivno vključevali v razvoj litijskega in širšega slovenskega prostora, saj postaja s svojim resnim in zagnanim delom tudi v njem vse bolj odmeven. Prepričani smo, da bomo tudi vnaprej za naše neumorno delo našli vse razumevanje.

Peter Svetik

ŠE POMNITE, TOVARIŠI!

Piše:
Marjan Kokalj

Mladost in vojna

Prve dni svobode v novi Jugoslaviji kar nismo mogli verjeti, da se je vojna res končala. Vojna, ki je terjala toliko življenj in prinesla mnogo gorja. Rados in veselje sta navdajala ljudi, ki so prejeli novico od svojcev, da so živi in zdravi. Huda bolečina pa je legla v srca tistih mater, očetov in drugih svojcev, ki so izvedeli, da se njihovi najdražji ne bodo nikoli več vrnili. Med sorodniki je vojna vihra terjala kar deset življenj. Poleg drugih tudi brata Cvetka.

Tistega sončnega pomladanskega dne, 23. marca 1944, je bil med borci Šlandrove brigade v Velikem Rakitovcu v Tuhijski dolini. Štab brigade in tretji bataljon sta bila v Gabrju. Prvi bataljon je bil v bližnji vasi proti Špiku. Drugi bataljon z minerskim vodom pa je bil v Velikem Rakitovcu. Oba bataljona Tomšičeve brigade pa sta bila v Malem Rakitovcu. Po naporni akciji preteklega dne je večina borcev počivala, nekateri pa so čistili orožje in obleko.

V popoldanskih urah so obveščevalci in patrolje sporočili, da so prišle v Tuhijsko dolino nemške enote in raztarganci, ki so se približevali položajem obeh brigad. Partizani so brž pripravili enote za boj. Z borci prve čete Šlandrove brigade je Cvetko ostal v Velikem Rakitovcu z nalogo, da se vključijo v boj, kjer bo potrebno. Skupaj z njimi so ostali tudi člani komore XIV. divizije. Domači izdajalci in raztarganci so po skrivnih poteh iz Motnika pripeljali nemško vojsko, ki je bila oborožena z avtomatskim orožjem in lahкими minometi, za položaje partizanskih enot. Na ključnem položaju so presenetili zasado, v kateri je bila druga četa drugega bataljona in s puškimi kopiti pobili mitraljeza, ki je bil na najpomembnejšem položaju. Od tam so nenadoma začeli obstreljevati Veliki Rakitovec z minometi in svetlečimi naboji. Zagorelo je več hiš. Skupina borcev se je preko čistine, ki so jo obvladovali Nemci, prebila z manjšimi izgubami proti grebenu nad vasjo, kjer je bila tretja četa Šlandrove brigade. Druga skupina borcev je ostala v vasi, med njimi tudi Cvetko. V mraku so Nemci vdrli v vas, kjer se je nato pričel ogorčen boj za življenje, ki je trajal pet ur. Končno so partizanske enote z jurišem prodrle v Veliki Rakitovec, kjer so našle žalosten prizor. Vsi borci, ki se niso uspeli umakniti iz vasi, so bili mrtvi. Skoraj vsi so izstrelili vse naboje. V tej borbi sta obe brigadi imeli 28 mrtvih in 15

ranjenih. Poleg Cvetka sta padla tudi Franc Jurič—Zavedni iz Kostevnice in Tone Premk-Sine iz Litije. Pokopali so jih v skupni grob.

Konec oktobra 1945. leta so se svojci padlih partizanov zbrali v Velikem Rakitovcu. Prišli so iz raznih krajev z vprežnimi vozmi, na katerih so pripeljali krste. Na to žalostno pot se je odpravila tudi mama Angela. Odkopali so gomilo in v njej našli svoje najdražje. Ilovnata zemlja jih je ohranila v njihovi pravi podobi.

Tako je bilo tudi mami dano, da je še enkrat videla svojega devetnajstletnega sina. Na sebi je imel pulover, ki mu ga je poslala partizane. Iz njega so na več mestih molele niti, ki so jih pretrgale sovražnikove kroglice. Boleče je bilo zadnje slovo na domačem pokopališču. Med borci NOB sta padla tudi Jože Koprivnikar in Pepi Strojčan z Brega ter Iva Možina iz Tenetiš.

V taborišču Altötting je po našem pobegu zavladal strožji režim. Vodstvo taborišča je bilo besno, ker nas niso ujeli. Prepovedali so objiske in izhode ter poostriili nadzor. Čez nekaj časa pa so spet zavladale običajne razmere. Tedaj je želja po domovini prevzela tudi naši sosedi Ano in Francko Kokalj iz Gradišča. Pobegnili sta. Nista pa še prispeli v domovino, ko so ju ujeli in odvedli nazaj v taborišče. Preteпали in zasilševali so ju ter ju ponovno napotili

na delo v mestno pralnico. Tam sta se za prestano gorje maščevali. V pogonski mehanizem stroja sta vrgli kos lesa, ki je povzročil večjo okvaro.

Internirance so spremljale različne usode. Tudi pot Špančkove družine iz Pustega Javorja je bila pretresljiva. Ivan Jaklič je pomagal dvema nemškima vojakoma iz mejne postojanke na Bogenšperku, da stase pridružila partizanom. Zato so ga Nemci z ženo Marijo, hčerko Vido in sinom Ivanom izselili. Več tednov so prebili po zaporih v Litiji,

Begunjah in Goričanah. Končno so družino vključili v transport za Nemčijo. Bili so že na železniški postaji v Medvodah, ko so prišli gestapovci in očeta Ivana vklenili ter odpeljali. Nameravali so ga ustreliti kot talca. Zanj se je zavzel Kristan iz Zapuž, vendar ga k družini niso vrnili. Poslali so ga v koncentracijsko taborišče Dachau. Družino so najprej poslali v Walkensee, nato v Burghausen in nazadnje v Altötting, kjer so prestajali tegobe taboriščnega življenja.

Konec marca 1945, ko se je že bližal konec vojne, je vodstvo taborišča pričelo odpuščati družine z otroki do 15. leta. Tudi Jakličeva mama je prejela odpustnico in z otrokoma odpotovala domov. Z vlakom so se pripeljali do Jesenice, naprej pa vlak ni vozil zaradi poškodovane proge. Peš so se napotili proti domu. Na poti so jim pomagali dobri ljudje. Jenčičeva družina

iz Mengša jim je cel teden nudila zavetje pred Nemci, ki so bili ogorčeni zaradi vračanja. Skrivoma so prišli na svoj dom skoraj mesec pred koncem vojne. Tudi nemško posadko na mejni postojanki Bogenšperk je motila njihova vrnitev. Grözili so, da jih bodo postrelili, kar pa naj bi po pripovedi hčerke Vide preprečil znanec Čampa. Oče Ivan se je šele konec novembra 1945 vrnil iz taborišča ves izčrpan in bolan.

Konec julija so se iz pregnanstva vrnili tudi Štokovi in Koprivnikarjevi z Brega, Ponebškovi iz Tenetiš ter izseljenci iz Litije in od drugod. Domačije so spet zaživele. Vsakdo je hitel urejati dom in obdelovati zemljo, ker je hrane močno primanjkovalo. Tudi mladi smo prizadevno pomagali, saj so starejši bili v vrstah JLA, tovarnah ali na drugih položajih.

Kmalu po osvoboditvi smo mladi spet lahko šli v slovensko šolo. Moralno smo nadoknaditi vse tisto, kar smo med vojno zamudili. Poleg učenja smo poprijeli tudi za delo, saj je bilo dosti ruševin, ki jih je bilo treba obnoviti. Med počitnicami smo sodelovali v udarniških akcijah pri izgradnji železniških prog Brečko—Banoviči, Šamac—Sarajevo, Tovarne težkih orodnih strojev Ivo Lola-Ribar v Železnikih pri Beogradu, Novega Beograda, avtoceste Bratsva in enotnosti ter drugod. Večino zemeljskih del je bilo potrebno opraviti ročno s krampi, lopatami in samokolicami, ker je bilo na voljo le malo gradbenih strojev. Za prizadevno delo smo bili pohvaljeni ali proglašeni za udarnike.

Kmalu po osvoboditvi se je na vasi močneje razvilo družabno življenje. Med prvimi sta bila organizirana mitinga na opekarni pri Koprivnikarju in pred Potokarjevo gostilno. Zbrali smo se domala vsi vaščani pa tudi številni borci, akti-

visti in znanci od drugod. Kljub skromni založenosti s hrano in pijačo sta srečanja minili v pristrnem zvedu. K prvemu praznovanju dneva republike pa se je večina izseljencev in aktivistov z Brega in Tenetiš zbrala v kolarski delavnici Janeza Ponebška.

V nepozabnem spominu ostaja telovadni nastop mladine na stadionu za Bežigradom v osvobodjeni Ljubljani. To je bila velika manifestacija športa in zmage nad okupatorji.

Vaščani smo se udeleževali tudi na zborovanjih v Litiji, kamor smo se peljali z vprežnimi vozovi, ki so bili okrašeni z zelenjem, transparenti in zastavami. Pri petju partizanskih in borbenih pesmi nas je spremljal harmonikar.

Kmalu pa je prišlo leto 1949, ki je veljalo za težko preizkušnjo tudi v medsebojnih odnosih.

Življenje pa je teklo naprej. V vsej tej skromnosti pa so tudi predniki doživeli lepe trenutke. Oče Franc, ki je poleg čevljarstva poklica obvladal še vrsto drugih del, je izdelal za praviljivka. Kupil je konja, s katerim je prevažal drva iz Maljeka. Po delu je zapregel konja v zapravljivka in z mamo sta se večkrat odpeljala po opravkih v Litijo. Ob povratku sta se vedno oglašila pri maminini sestri Ani Tišlerjevi. Skupaj so odhajali v gostilno Milke in Gojka Vidoviča ali k Poloni in Andreju Gorencu. Bili so dobri prijatelji, ki so si v vsem zaupali. Naročili so vino. Za začetek pol litra, potem enega in še. Ob vinu so se veselili v prazničnih trenutkih in ljajšali bolečine ob spominu na svoje, ki so preminili v vojni. V gostilno so zahajali tudi številni Litijani in vaščani z Brega in Tenetiš. Pozno v noč so se skupaj veselili ob prepevanju narodnih in partizanskih pesmi. Ob slovesu je običajno gostilničar poklonil še liter in slovesu ni bilo kraja.

Ob praznovanju dneva vstaje slovenskega naroda je bilo na Bregu in v Tenetišah vedno živahno. Mladi smo skupaj z borci odhajali na pohode po partizanskih poteh skozi Sp. Log, Momaljš, Čebelnik, Gradišče... Ob koncu je bilo na vasi tovariško srečanje, zdaj pri eni, drugi pri drugi družini. Med praznovanju dneva vstaje ostaja v spominu srečanje pri Drnovškovih, kjer je Franc Drnovšek s svojo harmoniko zabaval staro in mlado, ter l. 1957 pri Kokaljevih. Po spregledu pohodnikov in nagovoru je bilo tovariško srečanje, ki so se ga udeležili številni borci, aktivisti in drugi občani. Veselje ob pesmi, harmoniki in plesu je trajalo do jutra.

Potem pa je prišel čas, ko sta starost in bolezen pričela pobirati ljudi, ki so s svojo aktivnostjo med NOB in po vojni pripomogli k uredničenju nove družbene ureditve. Preminevali so eden za drugim, mlajšim pa so ostali le spomini na mladost in vojno.

Tovariško srečanje ob dnevu vstaje na Bregu (foto: Rudolf Režun)

Mladinke in mladinci z Brega in Tenetiš v prvih povojnih letih (Foto: Marjan Kokalj)

GASILSKO DRUŠTVO MLADI GASILEC

Razvitje prapora

V soboto, dne 14. 12. 1985, so se uresničile želje pionirjev, članov društva Mladi gasilec Litija, ko so razvili svoj pionirski društveni prapor Mladi gasilec pod pokroviteljstvom Osnovne šole Dušana Kvedra—Tomaža Litija. Program proslave, ki so ga pripravili učenci Osnovne šole Dušana Kvedra—Tomaža iz Litije, Glasbene šole Litija in učenci podružnične šole PDMG Jevnica je v pretresni kino dvorani na Stavbah v Litiji potekal v prisrčnem vzdušju, saj so se zbrali pionirji, mladinci in člani gasilskih društev iz 15 društev z enajstimi prapori.

Gasilsko društvo Mladi gasilec Litija je bilo ustanovljeno na Osnovni šoli Litija dne 20. 10. 1980. leta. Na prvem občnem zboru je bilo navzočih 63 učencev te osnovne šole. Gasilske pionirske in mladinske desetine so v Gasilskem društvu Litija tekmovala že prej in sicer na občinskem in republiškem tekmovanju. Prva pionirska desetina je tekmovala že leta 1952. Od tega leta dalje so bili pionirji in mladinci vključeni pri Gasilskem društvu Litija kot mlajši člani društva.

Leta 1979/80 so se na pobudo Republiške gasilske zveze Slovenije začela ustanavljati prostovoljna gasilska društva Mladi gasilec na osnovnih šolah po vsej Sloveniji.

Prvo gasilsko društvo Mladi gasilec v občini Litija je bilo ustanovljeno na Vačah, drugo v Litiji, pozneje pa so se ustanovila tudi druga društva, ki jih je že devet v občini Litija. Društvo vodijo mentorji, člani gasilskih društev in mentor na šoli.

Največji problem nemotenega delovanja društva je v tem, ker se učenci oziroma člani društva vsako leto menjavajo. Največ članov izstopi iz članstva že v 4. razredu osnovne šole, težje pa je pridobiti učence iz višjih razredov osnovne šole. Društvo ima vsako leto redni letni občni zbor, kjer se voli odbor društva, ki ga vodi, sprejema program dela za naslednje leto, sprejema nove člane in druge dejavnosti, kot jih določajo pravila in statut. Pravila društva določajo, da se vsak učenec prostovoljno odloča za sodelovanje v društvu na šoli in v gasilskem društvu.

V vsakoletnem programu je osnovno predavanje iz požarne varnosti za vse učence od prvega do osmega razreda. Predavanja se organizirajo na šoli, učenci pa na osnovi svojega znanja lahko opravijo izpit za pridobitev ene od diplom in priznanj na temo PREPREČUJEMO POŽARE (za prvi, drugi in tretji razred pionirskovo diplomu, za četrti in peti razred bronasto značko, za 6. razred srebrno značko, za 7. in 8. razred zlato značko in diplomu kronist društva).

Namen vsakoletnega predavanja osnovni šoli za vse učence od prvega do osmega razreda je, da otroke opozorimo na tiste vzroke požarov, ki so zelo pogosti v gospodinjstvih, pri različnih domačih opravilih, ki jih opravljajo otroci v času, ko so sami doma.

Številne zanetke povzročijo otroci z raznimi igrami. Zelo žalostno pa je, da je zaradi iger z ognjem zgorelo v plamenih že veliko otrok. Odgovornost za nedolžne žrtve je treba pripisati tudi njihovim staršem, šolam in gasilskim društvom, ker svojih otrok niso pravočasno poučili o nevarnosti ognja in drugih nevarnostih, ki so vsak dan prisotne v naših gospodinjstvih.

Kratka je doba petih let od ustanovitve društva Mladi gasilec v Litiji, vendar dovolj, da lahko rečem, da je društvo vsa ta leta bilo zelo aktivno na

področju vzgoje in izobraževanja mladih članov.

Pionirske in mladinske desetine se v poletnih mesecih temeljito pripravljajo na občinsko in druga tekmovanja, v zimskem času pa se udeležujejo zimskih športnih iger in tekmovanja v sankanju in smučanju. Na vseh tekmovanjih dosegajo zelo solidna mesta, kar dokazujejo številna priznanja in plakete.

Na področju izobraževanja smo dosegli tudi lepe uspehe, saj je bilo podeljenih od leta 1980 do leta 1985 priznanje kar 439 učencem za preizkus znanja na temo PREPREČUJEMO POŽARE

Takšno je naše društvo Mladi gasilec. Pozornost posvečamo mladim, ker se zavedamo, da nas bodo nekoč zamenjali takšni, kakršne bomo danes vzgojili.

Da bi jim nekako povrnil trud, je Gasilsko društvo Litija našim najmlajšim članom ob občinskem prazniku Litije svečano podelilo in razvilo pionirski prapor, na katerega so zelo ponosni, hkrati pa je to tudi spodbuda drugim pionirjem, ki želijo stopiti v naše vrste.

Vsem članom društva, podpornim članom, krajanom in občanom pa želi Gasilsko društvo Litija srečno in uspešno novo leto 1986.

Gasilsko društvo Litija
Viktor Zupan

Predsedstnik Osnovne šole Dušana Kvedra—Tomaža iz Litije, pokrovitelj proslave pete obletnice obstoja društva Mladi gasilec Litija, Jože Hostnik, izročila pionirske gasilske prapori DRUŠTVU MLADI GASILEC LITIJ (Foto: Zofka)

Svečana zaprisega praporščaka ob prejemu prapora in pobratenje novega razvitega prapora s prapori ostalih gasilskih društev. (Foto: Zofka)

Slivna že od nekdanjih časov

Jože Župančič iz Litiije, predmetni učitelj, je tako zapisal o Slivni v času turških vpadov. Nekega leta so prišli Turki tudi v to naselbino. Ker niso dobili ljudi in plena, so šli naprej proti Limbarski gori. Proti jutru so se vrnili in v gornjih hišah, blizu cerkve, plenili ovce. Ljudje so se razbežali. Turkom je uspelo ujeti mladega fanta, ki so ga odvedli s seboj. Običajno so take fante privezali h konjem za rep. Kdor ni zdržal dolgega pohoda, je umrl.

Fant je delal pri nekem bogatašu, ki je imel med drugim tudi veliko sliv. Tam je spoznal dekle, ki je tam delala. Sklenila sta, da pobegneta. Izkoristila sta priliko, ko so prišli Turki in pobegnili. S seboj sta vzela nekaj suhih sliv. Šla sta proti zahodu in prišla v fantov rojstni kraj. S seboj sta prinesla koščice in jih posadila. Iz njih so zrastle slive, ki so se pojavile na ljubljanskem trgu kot nov sad. Po tem sadežu naj bi nastalo ime Slivna. Pri pisanju je avtor citiral zgodovinske vire, iz katerih sem povzema tudi jaz.

Vemo, da živi v Slivni in njeni okolici klen rod, pošten in delaven. Ni naključje, da je Slivna ena izmed najlepših urejenih vasi v Sloveniji. Tu je tudi kmečko gostišče. Sredi vasi stoji spomenik v spomin na ustanovitev Kamniško-zasavskega odreda. V tem kraju je tudi obeleženo središče Slovenije.

Vas leži pod velikimi gozdovi. V njih so se zelo zgodaj pojavili prvi partizani, menda že proti koncu I. 1941, zagotovo pa v prvih mesecih I. 1942. Tako je povedala tudi Ančka Kimovec, takratna mladinka in skojevka iz Slivne. Prav gotovo pa je tam taborila Kamniška četa sredi aprila 1942, od koder je s I. štajerskim bataljonom napadla Moravče, oplenila siramo in trafiko ter še nekaj manjših trgovin. Kasneje, sredi leta 1942, pa je v tem hribovju občasno taborila četa, ki se je razvila iz I. štajerskega bataljona kot III. četa. Proti jeseni tega leta je nastal iz te čete ob veliki udeležbi domačih fantov iz moravške okolice Zasavski bataljon, poimenovan po narodnem heroju Alojzu Hohkrautu. Vem, da so imeli prebivalci Slivne in okolice stike z omenjenimi enotami, saj sem bil tudi sam udeleženec teh enot. V avgustu 1943. leta je bil iz te enote ustanovljen Kamniško-zasavski odred. V kraju in okoliških vaseh so se občasno ustajale brigade. Preko tega območja je šlo na Dolenjsko okoli 15.000 novih udeležencev v NOB.

Kako je sodelovalo prebivalstvo s svojo vojsko? Moram povedati, da so bile v Slivni in zaselkih Klanec in

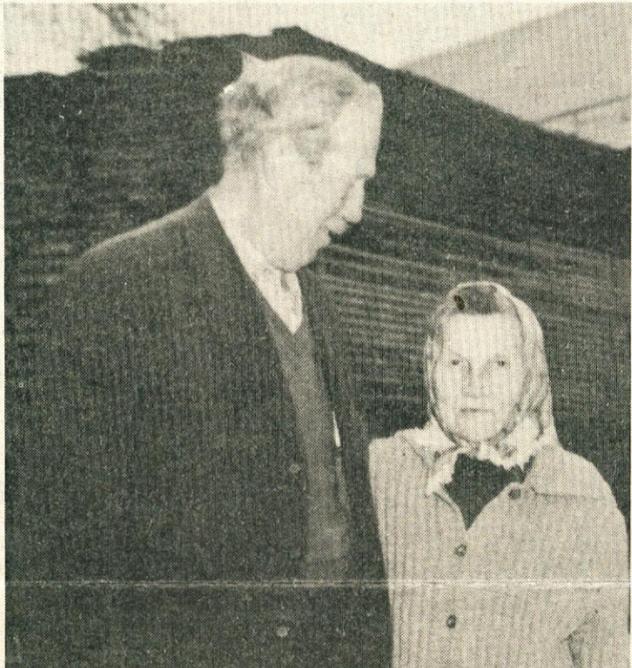
Strmca zelo dobre organizacije OF: aktivne žene, povezane v žensko zvezo in mladina, povezana v mladinsko organizacijo. Mladina je naplošno nosila na svojih ramenih revolucijo in tudi dala največ žrtev za svobodo. Delo te organizacije dobro poznam, saj sem ta kraj vodil skoraj leto in pol. Zato naj mi danes oprostijo nekateri tudi dobri mladinski aktivni, če sem v svojem članku posvetil mladinskemu aktivu in drugim v Slivni in okolici nekaj več besed.

Mladinke so trdno sodelovale s partizanskimi enotami, bile so dobre obveščevalke, kurirke, saj so jih pošiljali borci in frontovske organizacije v razne kraje, predvsem v Litiijo, Kresnice, Zagorje in Moravče po razne podatke, pa tudi k svojcem, ki so imeli stik s svojimi domačimi. Iz domače volne so za borce pletle nogavice, jopiče in drugo. Nekaj od teh je bilo tudi skojevk, kar so bile še nekaj časa po vojni, potem pa so izstopile. Čas razvoja po vojni je bil namreč tak. Skrbele so za ranjene partizane, jih negovale in skrivale pred sovražnikom.

Angela Biagio pravi: V Kandršah je bila borba. Po končanem boju se je pri nas pojavil ranjen partizan, ki je bil že zelo slaboten, ker je izgubil precej kr-

vi. Z bratom sva mu skrbno očistila rane in jih pivola. Noč je prespal v hiši, zjutraj pa sva ga z bratom nesla v bližnje skrivališče v gozd. Kmalu nato so prišli beli z Vač, nas zasliševali in pretepali, nato pa odšli v smeri, kjer je bil bivak. Ranjenca so ustrelili. Med njimi sta bila Štefan Polanc iz Klenika in Miha Rebolj iz Raven pod Zasavsko goro. Prvi je zagotovo vedel za ta bivak, ker je bil prej naš sodelavec. Ranjenec je povedal, da se piše Zupan, da je doma iz Sevnice in da imajo doma večji valjni mlin. Ko sem šla po osvoboditvi obiskat brata in znanca v Novo mesto skozi Sevnico in Krmelj, sem na neki stavbi opazila napis Zupan. Šla sem k njim in povedala, da je pri nas padel njihov sin. Čez nekaj časa so ga svojci prekopali in odpeljali v svoj rojstni kraj.

Izmed mladink se je za boj odločila tudi Frančiška Martinčič, nezakonska hči, ki je v stari Jugoslaviji služila pri raznih kmetih, naposled pa se je poročila na Klanec pri Slivni na kočarijo k Lavraču, kjer je imela očima. Ta ni imel stalne zaposlitve. Francka je bila tako rekoč proletarka, ki je sanjala o lepših časih. Zavedala se je, da z bojem lahko samo pridobi. Toda svobode ni doživela. V NOB se je vključila spomladi 1944. Nekaj časa je vodila okrajno organizacijo SPZZ, kasneje pa je

Avtor članka Milan Garantini s Frančiško Juvančič s Strmce, nekdanjo aktivistko odbora AFZZ.

delala v mladinski organizaciji kot okrožna mladinska aktivistka.

Francka je doživela veliko jesensko ofenzivo, ki je zajela tudi Vače, kjer so Nemci morili in pobijali tudi neoborožene ljudi. Z Janezom Bricljem sta šla iz Bizovika k partizanom usodnega 29. 12. 1944. V čistini v zaselku Ljubek so ju Nemci opazili z bližnjega hriba in pričeli streljati z mitraljezom. Oba sta bila hudo ranjena. Po vsej domnevi je Francka prosila tovariša, naj jo ustrelji. Janez je Franco ustrelil, nato pa še sebe. Ko so Nemci prišli do njiju, sta bila oba mrtva. Janeza so slekli in sezuli, obleko so radostno prinesli v nemški štab na Vače in sporočili, da je komisar ubil ranjeno banditko in sebe. Tako je povedala njegova žena Nežka, ki je bila v postojanki, kjer je bil štab, kot ujetnica. Franckini posmrtni ostanki počivajo na pokopališču na Vačah.

Rad bi pojasnil tudi, kako je padla še ena žrtev v mladinski organizaciji. V zvezi z njo so krožile vesti, da jo je ustrelil Maks Brodar. Bil je sin iz ugledne družine, zelo ambiciozen in domišljav mladinec, z ilegalnim imenom Niko. Zaradi njegove lastnosti so mu mladinke na Šentlambertskem dale vzdevek Sneljčica. Niko je po osvoboditvi okoli I. 1948 odšel k bandi. Bil je ujet in obsojen. Po odsluženju kazni je emigriral v Nemčijo, se kasneje vrnil in še zelo mlad umrl.

PROGRAM KULTURNIH IN DRUGIH JAVNIH PRIREDITEV V OBČINI LITIJA ZA ČAS OD 1. 11. 85 DO 31. 8. 86

DATUM	PROSLAVE	NASLOV PRIREDITVE	KRAJ	ORGANIZATOR	IZVAJALEC
NOVEMBER 1985					
6. november		Otvoritev razst. Z. J. Volarič	Avla SO Litiija	ZIK, ZKO Litiija	Zlata, Jože Volarič
15. november		100-let. čitalnišča Litiija	Dvorana na Stavbah	ZIK Litiija	Osnovna šola, ZIK, pisatelji SNG Maribor
22. november		Abonmajska predstava	Dvorana na Stavbah	ZIK, ZKO Litiija	
28. november		Praznovanje dneva republike	Dvorana na Stavbah	ZIK, OKS, SZDL Litiija	
DECEMBER 1985					
3. december		Filmsko gledališče	Dvorana na Stavbah	ZIK, ZKO Litiija	
13. december		Abonmajska predstava	Dvorana na Stavbah	ZIK, ZKO Litiija	Šentjakijsko gledališče
14. december		95-let. MPZ - Zvon	Šola Šmartno	ZKO, MPZ - Zvon	MPZ - Zvon
14. december		Mladina pleše	Jevnica	ZKO, KUD Jevnica	
17. december		Koncert SPO in Glas. S. Litiija	Dvorana na Stavbah	ZIK Litiija	SPO in učenci Gl. šole Litiija
22. december		Koncert ŽPZ Kresnice	Kresnice	ZKO, KUD Kresnice	ŽPZ Kresnice
24. december		Koncert praznik	Dvorana na Stavbah	SO Litiija, ZIK	MPZ - Lipa, GŠ Litiija
26. december		Likovna razstava	Avla SO Litiija	OK ZSMS Litiija	Mladi likovni ustvarjalci
26. december		Poimenovanje Mat. knjiz. podr. S. Grumu Avla SO Litiija	Avla SO Litiija	ZIK - Matič. knjižnica	
JANUAR 1986					
7. januar		Filmsko gledališče	Dvorana na Stavbah	ZIK, ZKO Litiija	
24. januar		Abonmajska predstava	Dvorana na Stavbah	ZIK, ZKO Litiija	Prešernovo gledališče Kranj
28. januar		Filmsko gledališče	Dvorana na Stavbah	ZIK, ZKO Litiija	
28. januar		Počitniške prireditve	Dvorana na Stavbah	ZIK, ZKO Litiija	
28. januar		Praznik KS Jevnica	Jevnica	Svet KS, OK SZDL	Osnovna šola, KUD Jevnica
FEBRUAR 1986					
7. februar		Kodelitev Valvasorjevih plaket	Bogensperk Slivna	Izobraž. skup. Litiija	
8. februar		Kult. praz. v središč. Slovenije		ID Vače, ZKO Litiija	KUD Vače, OPD Svoboda F. P. Žirov., Brez. Ekipe iz krajevnih skupnosti
		Kviz - Mladi in kmetijstvo	Gabrovka, Jevnica, Litiija	OK ZSMS Litiija	Kulturne skupine
		Gledal. predstava za otroke	Dvorana na Stavbah	ZIK, ZKO Litiija	
15. februar		Praznik KS Jablanica	Jablanica	Svet KS, OK SZDL	
18. februar		Filmsko gledališče	Dvorana na Stavbah	ZIK, ZKO Litiija	
		Likovna razstava	Avla SO Litiija	ZIK, ZKO Litiija	
		Občinski praznik	Dvorana na Stavbah	ZKO Litiija	
		Naše radosti	Dvorana na Stavbah	OKS, ZIK, ZKO Litiija	Lutkovne skupine
MAREC 1986					
21. marec		Abonmajska predstava	Dvorana na Stavbah	ZIK, ZKO Litiija	SLG Celje
		Področna prired. - Naša beseda	Dvorana na Stavbah	ZKO Litiija	SLG Celje
		Predst. knjige žen. ustvarjalke	Bogensperk	ZIK, ZKO Litiija	
		Likovna razstava	Avla SO Litiija	ZKO Litiija, ZIK	
		Kult. - zab. predst. (Kabaret)	Dvorana na Stavbah	ZIK Litiija	
		Filmsko gledališče	Dvorana na Stavbah	ZIK, ZKO Litiija	
		Zabavno glasbeni koncert	Dvorana na Stavbah	ZIK Litiija	
		Večer po domače		ZKO Litiija	
		Občin. sreč. gled. skupin	Gabrovka	ZKO Litiija	Gledališke skupine
		Občin. sreč. ples. skupin	Dvorana na Stavbah	ZKO Litiija	Plesne skupine
		Oblet. lutk. skupine - Li-lu-		ZKO Litiija	Lutk. skupina - Li-lu-
		Obč. prven. osnovnoš. mlad. in članov v družabnem plesu	Jevnica	ZKO, KUD Jev., OK ZSMS	
APRIL 1986					
		Filmsko gledališče	Dvorana na Stavbah	ZIK, ZKO Litiija	
		Kultur. zab. predst.	Dvorana na Stavbah	ZIK Litiija	SNG Maribor
		Občin. rev. otr. in mlad. pev. zborov	Jevnica	ZKO Litiija	
22. april		Filmsko gledališče	Dvorana na Stavbah	ZIK, ZKO Litiija	
23. april		Celovečer. nastop Folkl. skup. Javor.	Gabrovka	ZKO Litiija, KUD Gabrovka,	Folklorna skupina Javorje
26. april		Proslava ob dnevu OF	Dvorana na Stavbah	OK SZDL	
		10-let. ŽPZ Gabrovka	Gabrovka	ZKO Litiija, KUD Gabrovka	
30. april		Praznik KS Sava	Sava	OK SZDL, svet KS	osnovne šole, KUD
MAJ 1986					
1. maj		Prvomajsko srečanje	Sitarjevec	Občin. sind. svet	SPO Litiija
4. maj		Praznik KS Hotič	Hotič	Svet KS, OK SZDL	KUD, OŠ
23. maj		Sprejem pionir. v mlad. org.	Dvorana na Stavbah	OK SZMS Litiija	OK SZMS, skupine
24. maj		Dan mladosti	Dvorana na Stavbah	OK ZSMS Litiija	OK ZSMS, skupine
		Razstava	Avla SO Litiija	ZIK, ZKO Litiija	
		Kultur. prired. Jerebov dan	Litiija	Zik, ZKO Litiija	
JUNIJ 1986					
12. junij		Vpis v zlato knjigo in knj. talentov	Bogensperk	Občin. izobr. skup. Litiija	
		Praznik KS Primskovo	Primskovo	Svet KS, OK SZDL	
		Srečanje pisat. kmet. povesti	Bogensperk	ZIK, ZKO Litiija	
		Revija odraslih pev. zborov	Bogensperk	ZKO Litiija	
22. junij		Dan samoupravljalcev	Dvorana na Stavbah	Občin. sin. svet	
JULIJ 1986					
		Počitniške prireditve	Litiija	ZIK, ZKO Litiija	
		Praznik KS Vače	Vače	Svet KS, OK SZDL	KUD, OŠ
		Praznov. ob dnevu borca	Litiija	OK SZDL	
AVGUST 1986					
		Kulturno zab. prir. Val. noč	Bogensperk	ZIK Litiija, ZKO	
		Počitniške prireditve	Litiija	ZIK, ZKO Litiija	
24. avgust		Praznik KS Ribče	Ribče	Svet KS, OK SZDL	KUD, OŠ

Program prireditev je okvirni, organizatorji si pridružujejo pravico do spremembe datumov posameznih prireditev.

Janez Vozelj-Cvetko, doma iz Jablane nad Zagorjem, kasneje je živel v Senožetih, mi je pred štirimi leti opisal dogodek takole: Nekega septembrskega dne sem bil kot kurir 4. operativne cone poslan v Goro pri Pečah. Na Selišah sem opazil, da po dolini iz smeri Dol prihaja v koloni oborožena enota. Nisem mogel razločiti, ali je naša ali sovražnikova. Zato sem se umaknil. Ko je prišla v neposredno bližino, sem spoznal, da so partizani. Komandant je stopil k meni in me vprašal, če poznam Slivno. Priznal sem mu. Rekel mi je, naj peljem enoto pred vas. Tam sem zaslíhal povelje: stoj!

Nato je sledil ukaz, da se obkoli hiša, za katere ime me je vprašal in da je treba streljati, če bo kdo bežal. Odprlo se je okno hiše Jaka Kimovca, skozi katero je skočila Slavka. Padel je strel in Slavka je obeležala mrtva. Kar je govoril Maks, ni bila resnica. Pri Kimovčevih je očitno bilo nekaj narobe. Jakoba smo že dolgo sumili, da ni naš iskren sodelavec, zato smo se večkrat z nadrejenimi trdo spoprijeli, kasneje pa se je pokazala resnica.

Narobe bi bilo, da bi mladi rod nosil za to kakršne koli očitke, saj so poznani kot delovni in poštenu ljudje ter zaslužijo vse priznanje v naši družbi.

Milan Garantini

Mlad par išče sobo ali manjše stanovanje. Cenjene ponudbe sporočite po tel. (061) 313-586. Lidija.

Na podlagi sklepa komisije za reševanje stanovanjskih vprašanj upokojencev pri zboru delegatov SPIZ SRS, Enota Litiija, sprejetega na seji 16. 12. 1985, objavlja Samoupravna stanovanjska skupnost občine Litiija

RAZPIS ZA ZBIRANJE PRIJAV ZA PRIDOBITEV POSOJIL ZA REŠEVANJE STANOVANJSKIH VPRAŠANJ UPOKOJENCEV V LETU 1986

Ocena skupno razpoložljivih sredstev za kreditiranje prenove — modernizacije ali adaptacije stanovanj in stanovanjskih hiš v lasti upokojencev znaša 3.000.000.— din.

- Na razpis za pridobitev posojila se lahko prijavi upokojenci, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
 - da imajo stalno prebivališče v občini Litiija,
 - da so lastniki stanovanja oz. stanovanjske hiše,
 - da bodo sredstva vlagali v reševanje svojega stanovanjskega vprašanja.
- Prednost za pridobitev posojila po tem natečaju imajo upokojenci, ki do sedaj še niso prejeli posojila za prenavo — modernizacijo ali adaptacijo.
- Zaradi omejenih sredstev je predviden najvišji možni znesek posojila v višini 400.000.— din
- Posojila bodo odobrena po pogojih splošnega akta stanovanjske skupnosti za sredstva vzajemnosti, s tem da je najdaljša doba vračanja posojila 10 let.
- Rok za prijavo na razpis traja od 1. 2. do 28. 2. 1986.
- Upokojenci predložijo prijavo na posebnem obrazcu, ki ga dobijo pri strokovni službi komunalne in stanovanjske skupnosti. K prijavi predložijo:
 - odločbo o upokojitvi,
 - potrdilo o stalnem prebivališču in članih skupnega gospodinjstva,
 - dokaz o lastništvu.
- Upokojencem, ki bodo izpolnjevali vse pogoje razpisa, bodo pregledane stanovanjske razmere in potrebe po prenavi — modernizaciji in adaptaciji. Zato so ti upokojenci dolžni dopustiti komisiji ogled stanovanj oz. hiš.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE LITIJA

Zavod za izobraževanje in kulturo
Matična knjižnica
»Dr. Slavko Grum«
LITIJA

razpisuje prosta dela in naloge

VIŠJEGA KNJIŽNIČARJA
za delo v MK.

Pogoji: končana PA — smer knjižničarstvo
poskusno delo 3 mesece
Prijave z dokazili pošljite v roku 8 dni po objavi za ZIK, Parmova 9, Litiija. Kandidati bodo o izbiri pismeno obveščeni.

Tretjega februarja ob 8. uri bo otvoritev nove cvetličarne VR-TNICA na Cankarjevi 1 v Litiiji (v stavbi restavracije Pošta). Odprta bo vsak dan od 7. — 19. ure, ob sobotah pa od 7. — 14. ure. Se priporočamo.

Cenjene stranke obveščamo, da bo cvetličarna Vijolica odprta vsako nedeljo od 8. do 11. ure. Cvetličarna Vijolica — Ulanec Tončka in Zvonko, Litiija

IZ MATIČNEGA URADA

Poroke, rojstva, smrti...

V mesecu decembru se je na Bogensperku poročilo 13 parov, med njimi: Šiško Ivan, gradbeni tehnik iz Lucije, in Ocvirk Ivica, učiteljica iz Ljubljane Bežigrad, Spruk Ivan, prodajalec iz Kamnika, in Berlec Sonja, študentka iz Duplice, Kunstelj Marjan, konstruktor iz Ljubljane in Simsič Elizabeta, referentka za turizem iz Ljubljane, Špilar Marjan, miličnik iz Trbovelj, in Stanojevič Slavica, dijakinja iz Trbovelj, Slapničar Alojzij, delavec iz Gozda Reke, in Mlakar Amalija, delavka iz Gozda Reke, Maverič Zmagoslav, diplomirani inženir iz Kranja, in Mrak Frančiška, elektrotehnik iz Litiije, Pirnat Andrej, reprofotograf iz Kamnika, in Župančič Neli, frizerka iz Kamnika, Kožamelj Branko, strojni inženir iz Ljubljane, in Smrekar Sonja, dipl. ekonomist iz Gornje Ponikve, Kurent Igor, dipl. ing. elektrotehnik iz Ljubljane, in Cimperman Nevenka, medicinska sestra iz Ljubljane, Vehovec Andrej, šofer iz Kresnic, in Oblak Veronika, prodajalka iz Senožeti.

Umrlji v decembru: Špelič Karel, 26 let, z Ustja, Virant Valentina, 80 let, iz Črnege potoka, Eržen Franc, 57 let, iz Podšentjurja, Dremelj Rozalija, 83 let, iz Vač, Omahen Alojzija, 85 let, iz Gradiških Laz, Tomše Gabrijela, 44 let, s Konja, Strožer Antonija, 77 let, iz Litiije in Zelko Anica, 24 let, iz Litiije.

JOŽA ČOŽ

ZAHVALA

Po dolgi in mučni bolezni je prenehalo biti plemenito srce naše drage, neopozabne mame, babice, prababice, sestre in svakinje

MARIJE FORTUNA

p. d. Rodenške mame

Pokopali smo jo v sredo 27. novembra 1985 na pokopališču Liberga nad Kostrevnico. Zahvaljujemo se vsem medicinskemu in strežnemu osebju Doma počitka Tisje za lajšanje bolečin med njeno boleznijo, vsem sorodnikom in znancem, sodelavcem Mercatorja — Železnine Polje in Predilnice Litiija za spremstvo na njeni zadnji poti in podarjeno cvetje. Posebna hvala župniku iz Šmartnega pri Litiiji in župniku iz Polja pri Ljubljani za lepo opravljene cerkveni obred.

Žalujoči: otroci France, Mici, Tone, Lojzka, Ani, Tončka, Joži in Tinko z družinami, brat Lojze in sestra Francka ter svakinja Anica

ZAHVALA

Ob boleči, prerani izgubi našega predragga trinajstletnega sina in brata

PAVLJA OBREZA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, znancem in kolektivom Industrija apna Kresnice, Elektrotehna Ljubljana in Kovina Šmartno za venco in cvetje ter izkazano sočutje in pomoč. Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju hematološkega oddelka Pediatrice klinike in Ljubljani za ves trud pri zdravljenju hude bolezni, sošolecem, tovarišicam in tovarišem OŠ Šmartno za cvetje, govornikom za poslovljeni govor ob grobu, šmarskim šolskim in cerkvenim pevcem, pevcem z Vač, Gasilskemu društvu Jablanica, pionirjem gasilec iz Jablanice in Vač, duhovnikom za vzpodbudne besede ter župniku za lep obred in resničen oris njegove kratke življenjske poti. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi prerani zadnji poti.

Žalujoči: ati, mami, sestri Breda in Kati ter bratje Peter, Boštjan in Metod

NAMIZNI TENIS

Občinsko prvenstvo

TVD Partizan Litija je konec meseca decembra organiziralo občinsko prvenstvo za vse starostne kategorije.

Tekmovanje se je odvijalo v telovadnici OŠ Šmartno, udeležilo pa se ga je skupno 42 tekmovalcev, kar je bilo nad pričakovanji. Razveseljivo je, da se je udeležilo zelo veliko število mlajših tekmovalcev, žal pa je bila majhna udeležba deklet.

Glede na to, da je bila udeležba precejšnja, bo treba drugo leto to tekmovanje izvesti v dveh delih, in sicer:

- en dan samo za šolska športna društva
- drugi dan za ostale

Predvsem je bilo zanimivo tekmovanje dvojic za pokal TVD Partizan, v katerem sta mladince Robert Kos in Aleš iz Kostrevnice premagala favorita Stoparja in Vena Pajerja.

POSAMEZNI REZULTATI:

Starejše pionirke:

1. VOVK KATARINA OŠ Gabrovka
2. ZIDAR NADA OŠ Gabrovka
3. VOZELJ DARJA OŠ Gabrovka

Mladinke:

1. PERME MATEJA Šmartno
2. Matko SIMONA Šmartno

Starejši pionirji: Železnik Robert (Gab) : Zidar Tomaž (Gab) 2 : 0
— polfinale Bajc Lado (Gab) : Bučar Bogo (Šma) 2 : 0

za 3. mesto: Zidar Tomaž : Bučar Bogo 2 : 0

za 1. mesto: Železnik Robert (Gab) : Bajc Lado (Gab) 2 : 1

Mladinci: Bizjak (Lit) : Praprotnik (Lit) 2 : 0

— polfinale Kos R. (Kos) : Premk A. (Lit) 2 : 0

za 3. mesto: Premk Aleš (Lit) : Praprotnik Gorazd (Lit) 2 : 1

za 1. mesto: Kos Robert (Kost) : Bizjak Tomo (Lit) 2 : 1

Člani Stopar Franc : Kos Robert 2 : 0

— polfinale Pajer Veno : Rozina Aleš 2 : 0

za 3. mesto Kos Robert : Rozina Aleš 2 : 1

za 1. mesto Pajer Veno : Stopar Franc 2 : 1

Maljši veterani: Pajer V. : Pajntar 2 : 0

Pajer V. : Sotenšek 2 : 0

Pajntar : Sotenšek 2 : 0

Veterani: Lebinger P. : Brežan 2 : 0

Mladinci — dvojice: Bizjak — Praprotnik : Bozina — Lokar 2 : 0

— finale

Člani — dvojice: Kos R. — Rozina A. — Pajer V. — Stopar F. 2 : 1

— finale

Opomba: tekmovanje ŠSD v okviru dvojic bo odigrano kasneje, datum pa bo naknadno objavljen.

MIRKO PLAZNIK

ŽITO TOZD za promet Ljubljana,

vabi k sodelovanju kandidate za prekvalifikacijo v železniške poklice:

1. PREMIAČ, ZAVIRAČ, KRETNIK

Pogoji: — končana osemletka

— starost do 30 let

— posebna zdravstvena sposobnost

Usposabljanje traja 3 mesece. Nadomestilo osebnega dohodka v času usposabljanja znaša 30.000.— din, približni osebni dohodek na delovnem mestu je 80.000.— din.

2. PROMETNO TRANSPORTNI TEHNIK

Pogoji: — končana 4-letna srednja šola

— starost do 30 let

— posebna zdravstvena sposobnost

— znanje slovenskega jezika

Usposabljanje traja 10 mesecev. Nadomestilo osebnega dohodka v času usposabljanja znaša 45.000.— din, približni osebni dohodek na delovnem mestu je 110.000.— din.

Delavcem nudimo dinamično delo, možnost napredovanja oziroma dodatnega izobraževanja, stimulativen osebni dohodek, urejeno družbeno prehrano, ugodnosti pri prevozu z vlakom v domovini in tujini, zdravstveno rekreacijo, možnost letovanja na morju, v toplicah in planinah, pomoč pri reševanju stanovanjskega vprašanja.

Vse prijavljene kandidate bomo povabili na razgovor v kadrovsko službo.

Prijave sprejema kadrovska služba ŽITO-TOZD za promet Ljubljana, Trg OF 7, v 15 dneh po objavi.

GLASILO OBČANOV

Ustanovitelj: občinska konferenca SZDL Litija, Glavni urednik: Andrej Kralj. Ureja uredniški odbor: Jože Sevljak (odgovorni urednik), Mija Bernik, Franc Končar, Mojca Lebinger, Franc Mali st., Slavko Rokavec, Boris Žužek, Jelka Belec (lektor Glasila občanov). Uredniški odbor Deleagatskega obveščevalca: Tine Brilej (odgovorni urednik), Mari Merzel, Vid Prunčič, Roža Urbanc. Predsednik časopisnega sveta: Hilda Bole. Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečnik. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika Novo mesto. Tisk: Tiskarna Novo mesto. Naslov uredništva: Litija, Parmova 9. tel.: 881-617. Časopis prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

Obvestilo

Športno društvo Presad Gabrovka bo organiziralo v soboto, 15. februarja 1986, 3. tradicionalni turnir v dvoranskem nogometu.

Prijave bo sprejemal Igor Medved po telefonu dopoldan na št. 871-042, popoldan pa na št. 871-041 do točka, 11. 2. 1986.

Prijavnina je 2.000.— din, plača se na žiro račun ŠD Presad Gabrovka, št. 50150-678-58174.

ŠD Presad Gabrovka

Peter Planinšek, Sitarjevška 39, Litija, se iskreno zahvaljujem tov. Vidi Smrke, ki je našla moj izgubljeni osebni dohodek in mi ga vrnila.

KEGLJANJE

Kegljanje v Litiji ponovno zaživelo

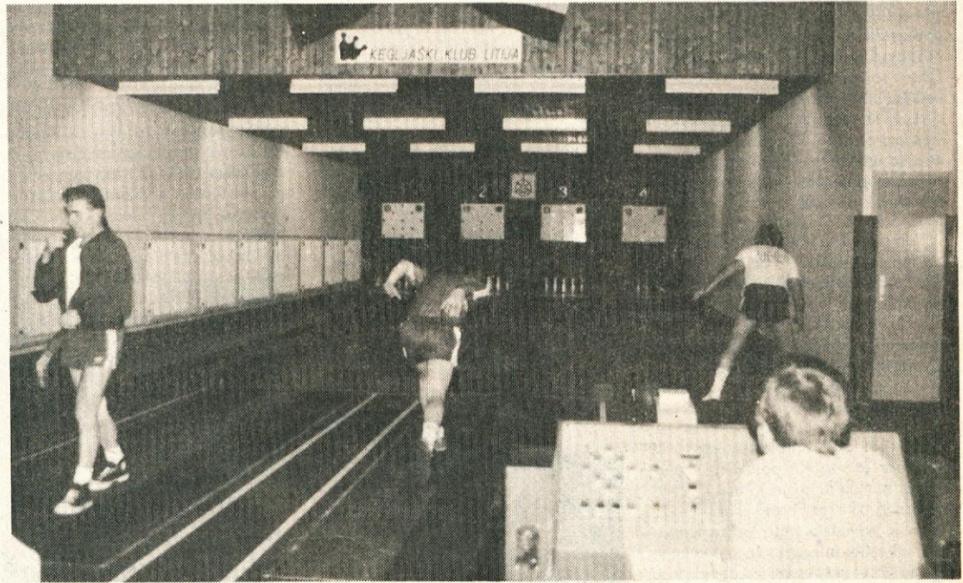
Na pobudo ljubiteljev kegljanja in novo ustanovljenega izvršilnega odbora Kegljaškega kluba Litija je bilo v lanskem poletju prenovljeno kegljišče Gostinskega podjetja Litija. Tla so obnovljena z novo plastiko, nameščena je nova avtomatika. Kegljišče je sedaj na tako kvalitetni ravni, da dopušča tudi najzahtevnejše tekme.

Z obnovo se je dejavnost kluba povečala. Precejšen del osnovnih organizacij sindikata se je vključil v rekreativno kegljanje. Klub je jeseni organiziral t.i. trim tekmovanje in tekmovanje posameznikov. Športna ekipa sodeluje v Zasavski ligi in ima, glede na pogoje in kvaliteto tekmovalcev, lepe možnosti za napredek.

Občani! Kegljaški klub Litija vas vabi, da se vpišete in tako izkoristite možnost rekreiranja na tem lepem športnem objektu.

Ob tej priliki se zahvaljujemo tudi vsem organizacijam združenega dela, ki so za obnovo prispevale finančna sredstva.

Kegljaški klub Litija

Otvoritvena tekma med KK Litija in KK Gradis iz Ljubljane

NAGRADNA KRIŽANKA

	PRE = DILNICA LITIJA	VODA, ki iz HLAVEVA	ORODJE ZA KOPANJE	MATE = MATIČNI POJEM	NAŠA DENAR. ENOTA	AVT. OZNAKA ITALIJE	L.M.E	KEMIČNI ELEM. NOBELIJ	IME IGRAL = KE(RINA)	POČESTNICA, ULIČNA ZENSKA	NAPREJ (ITALIJ)
	PREBI = VALCI AONIJE					ZAMISEL IDEJA JOD		AVS. POR. AGENCIJA KEMIČNI ELEM.TI			
	PREI = VANJE RAVSANJE								21.ČRKA OZNAKA ZA VRO	ANDREJ NOVAL HOLIB = DEN	
	OBLIKA IMENA ANICA					NAPAD					TONA 21.ČRKA
	GLASI = LO OB = ČANOV	LAST, IMOVINA POSEST	KRTOVA POT KISIK	NAŠI RAŽ = GLEDI	IME NOGO = MET. DE = GOVICA VEZNIK						
	GORENTS = KO MESTO POD STOLOM					TONA ZARZ = JENA VOD		STAJER. IZRAZ PRIMO = SKO VINO			
	TOVAR = NA V CELJU		ZENSKO IME ILJUŠIN			REDKO M. IME					
	VRSTA JEANS HLAČ			ZELE = NICA V PUŠČAVI	STRAN (ANGL.)	ZOB (DOMACE) VRSTA VOZ DOVOD = NIH PIP					
	ZNAK ZA ITRI'S		LOVEC NA LEOPARDE JAZ (LATINSKO)							OD TEDAJ DALJE	
	DEL KHEČKE = GA VOZA			OJDI = POV OČE			KEM. ZNAK ZA SVINEC	BRANE OBLAK RADIJ			MOŠKO IME
	BEŽANJE UMIK, POBEG			NAŠ. GLASB. UMETNIK (IGOR)							
	4. ČRKA ABE = CEDE	16. ČRKA LANTAN		TEHT = NICA IME PES = NIKAVIDOV			ITAL. GLASBE = NIK (PRIL.) KISIK				
	KEMIČNI ELEM. ALUMINIJ		OSEBNI ZIMEK		M. IME REKA V EGIPTU		FOTO MATEK MALEN = SEV	AFRIŠKA DRŽAVA EISENHOF = WER (VED)			
	STRMINA NAGIB					PISANA AFRIŠKA ŽIVAL	OZNAVA ŠTEVIL. NIČ	OLIMPIJ. IGRE ZMENEK		ENAKI ČRKI Ž. IME ALHIRA	2. SAMOG. BOGR, POP SKUPINA
	4. SAMO = GLASNIK	KONT = BOLOR E.T.O.M.E.						SIR IZ OVETEGA HLEGA PERO EREEN			
	ZNANI NACIST. ZLOČINEC					KLIC POZIV I.A.C				JADRAN. OTOL MAJHNA ANA	
	SESTAVIL RUDI BREGAR	KAZALNI ZIMEK MARIBOR TEDNIK		14. ČRKA MOŠKO IME EDO	ILUSTRA TOR ROGELJ				M. IME JUŽNO = FRIZKA REPUBL.		
	VELIKA POSODA ZA KUHANJE HRANE				BEGR. CASOPIS RUTENIJ			OKAHEN. SMOLA JOŽE KURALT			
	NASPROJE ZA BRZDANTE								PODR. VEZNIK TONA		KEMI. ZNAK ZA KALIJ PRVI SAMO = GLASNIK
	STARO = SLOVAN. ČRKA		TUKAJ, NA TEM MESTU			100 LET PREDILNICE	MAJHNA KRTAČA, ŠČETKA				

Ob 100-letnici Predilnice objavljamo tokrat nagradno križanko »100 let Predilnice«. Pravilne rešitve pošljite do 10. februarja, izžrebani bodo prejeli lepe nagrade. Križanko je sestavil Rudi Bregar. In še imena nagrajencev prejšnje nagradne križanke. Knjižna darila bodo prejeli: 1. Eva Vovk, Prvomajska 2, Litija. 2. Berta Močnik, Cankarjeva 2, Litija. 3. Marija Mlakar, Mala Kostrevnica 30, Šmartno pri Litiji. Čestitamo!